Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasišventimas del katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinių indų ir net negu bažnytinės apeigos. Pakol to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atatiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skaityti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Kilian.

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Švento Juozapo Darbininkų Sąjungos.

DARBININKAS
Eina
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS.
Metams $4.50
Užrubežy—metams $5.50
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 64. UTARNINKAS, BIRŽELIO 5 D., 1923. *Kaina 4 centai.*

Mažas vaikas sukėlė didį gaisrą

GAISRAS.

Canaan, N. H. — Sudegė 47 namai ir žuvo vienas žmogus. Po nelaimei visi gyventojai taip atjautė padegėlius, kad tą pat dieną visus priglaudė.

Tą didį gaisrą sukėlė 4 metų vaikas bežaizdamas su degtukais.

NESUTIKIMAI TARP NEGRŲ.

New York. — Negrų organizacija, kuri mobilizavo kapitalą gabenti Amerikos negrus Afrikon ir ten įsteigti Juodąją Respubliką atsidūrė į teismo rankas. Skundžiamas Marcus Harvey, juodasis Mozė, pinigų eikvojime. Negrai kaip ir žydai, turi tokią srovę, kuri rūpinasi negrus sugabenti Afrikon ir ten steigti rasinę kultūrą. Buvo tam įsteigę Black Star Line. Tarp Amerikos negrų buvo skleidžiamas obalsis "Back to Africa."

DĖL PERKŪNIJOS.

Hopateong, N. J. — Laike audros perkūnija vietoj nutrenkė du žmones. Tas atsitiko bebėgant jiems keliu.

Pottsville, Pa. — Laike audros vienas žmogus buvo perkūnijos nutrenktas ir kilęs del perkūnijos gaisras nuostolių padarė už $200.00.

LAIKYSIS SAVO.

Washington. — Augščiausiajam Teismui paskelbus, kad svetimų šalių laivai į Amerikos uostus svaiginamų gėrimų nei užpečietijė negali gabenti į Amerikos uostus, kitos valstybės atsiuntė Amerikos valdžiai protestus. Tečiau Amerikos valdžia protestų nepaisė ir nuo birželio 10 d. turės būti taip, kaip teismas išsprendė.

SUDEGĖ TEATRAS.

Helsingfors. — Gautomis žiniomis, Petrogrado opera sudegė ir daug žmonių žuvo kilus panikai ir visiems šokus prie durų.

Laike lošimo drabužiai vieno aktorių užsidegė ir greitai padegė scenerijas. Nors greitai nuleista saugiąją užlaidą, tečiaus panika jau buvo apėmusi publiką, kuri grūdosi prie durų, vieni kitus mindami po kojų. Žinia nepaduoda kiek žmonių žuvo, bet tik pasitenkina pasakymu, kad "daug žmonių užmušta ir dar daugiau sužeista."

Gaisrininkų pastangos užgesinti gaisrą nuėjo niekais. Puikus teatro namas sudegė.

UŽPUOLĖ PATRIARKĄ.

Konstantinopolis. — 300 graikų buvo užpuolę pravoslavų patriarką. Jį apstumdė ir reikalavo rezignuoti. Patriarka išgelbėjo turkų policija. Dabar patriarkas yra saugojamas turkų ir francūzų policistų.

IR JAPONIJA PROTESTUOJA.

Washington. — Japonija taip pat formaliai pakėlė protestą, kad jos laivams, turintiems svaigalų, uždrausta įplaukti į Suv. Valstybių uostus.

D'ANNUNZIO PARYŽIUJE.

Paryžius. — Pirmu kartu po karo čionai aeroplanu atskrido žinomas italas Gabriel d'Annunzio. Ties Alpų kalnais jį sutiko 24 francūzų militariniai aeroplanai.

Westfield, Mass.—Arthur G. Loomis buvo suareštuotas už girtybę. Iš gėdos jis ėmė ir pasikorė.

NAUJAS VOKIETIJOS PASIŪLYMAS.

Berlynas. — Kancleris Cuno ir finansų ministeris Hermes turėjo konfidencialį susirinkimą su atskirų vokiečių valstybių premierais. Tartasi kontribucijos klausime.

Nutarta, kad pati Vokietija negali paduoti galutinos kontribucijai sumos. Paliekama tai atlikti atviroms diskusijoms.

Tečiaus pažymėta, kad Vokietija kas meti gali išmokėti po 1,000,000,000 auksinių markių ir tas išmokėjimas garantuotas.

Tos sumos kasmetinis mokėjimas bus pasiųstas patvirtinti Reichstagui.

Chicago.—Bernard Krell, kuris turėjo viso šešias pačias, liko nuteistas nuo 1 iki 3 metų kalėjiman už apsivedimą su šešta pačia dar nesukakus metams po persiskirimo su penktaja pačia, kas yra draudžiama Illinois valstijoje.

DAR NESUSITAIKĖ.

Maskva. — Rusijos valdžia dar nemano, kad dalykai su Anglija jau užbaigti. Anglija reikalauja, kad Rusija iš Afganistano ir Persijos atšauktų savo atstovus. Anglija be to reikalauja, kad iš rusų pusės nebūtų tose vietose vedama jokios prieš Angliją propagandos. Rusijos laikraščiai ima rašyti, kad Rusija nusileidus kiek galėjus ir daugiau nusileisti negalėsianti. Maskvos laikraščiai teipgi rašo apie pasirodymą Anglijos laivų Murmansko pakrantėse.

BOMBARDAVO PREZIDENTĄ.

Washington. — 8,000 vaikų buvo suorganizuoti pasveikinti prezidentą Hardingą. Vaikai užmiršo apie discipliną, puolė prie prezidento ir ėmė bombarduoti gėlėmis. Su prezidentu buvo ir jo žmona.

ŽUVO 4,600 ŽMONĖS.

Allahabad. — Centralinės Persijos šiauriuose žemės drebėjimas atsikartojo.

Anot žinių, žuvę apie 4,600 žmonių. Šeši kaimai visai sugriauti. Gyventojai išbėgioję į visas puses.

DARBININKŲ REIKALAI.

NEIŠTESĖJO.

New York.—Judge Gary, plieno korporacijos viršininkas, buvo paskelbęs, kad plieno dirbtuvėse bus sutrumpintos darbo valandos. Sakė, kad jis pats rūpinsis, kad korporacijos direktoriai nutartų trumpesnes darbo valandas. Bet pažado neištesėjo. 12 valandų darbas dienoj pasiliko.

PAKĖLĖ ALGAS.

Pittsburg, Pa. — Strytkarių darbininkams algos tapo pakeltos ant 7c. valandoj. Dabar motormanai ir konduktoriai gaus po 67c. valandoj.

ROJALISTAI FRANCIJOJ.

Paryžius. — Francijos valdžia susekė rojalistų suokalbį. Rojalistai plenuoja nuversti respublikos valdžią ir įsteigti monarchiją. Francijos fašistai esą rojalistai.

TRŪKSTA DARBININKŲ.

Springfield, Mass.—State Free Employment ofisas paskelbė, kad Connecticut valstijoj farmeriams labai pritruko darbininkų. Farmeriai tikisi, kad pasibaigus kolegijose ir universitetuose mokslo metui daug studentų atvyks dirbti ant farmų.

ANTRA ŽIEMA.

Butte, Mont. — Montanos valstijoj prasidėjo antra žiema. Oras atšalo ir gerokai pasnigo.

PRIEŠ PROHIBICIJĄ.

Albany, N. Y. — Gub. Smith pasirašė bilių, kuriuo panaikinama New Yorko valstijoj prohibicijos vykinimas. Jis pareiškė, kad Suv. Valstijų kongresas turi pakeisti prohibicijos įstatymą ir leisti vartoti lengvą vyną ir alų.

VOKIETIJOS DEFICITAS.

Berlynas. — Valstybės taryba patvirtino Reichstagó pravestą 1923 metams biudžetą. Biudžete nurodoma 12,400,000,000,000 markių deficito.

Vienas Chicagos biuro valdininkas per 15 metų nusuko 82,000 dolerių. Nubaustas kalėjimu ligi 10 metų.

Laikykitės į L. D. S. susirinkimus.

NEGRAS DIDVYRIS.

Springfield, Mass. — Vienas darbininkas dirbdamas 24 pėdų gilumo duobėj, tapo gazo apsvaigintas. Niekas nedrįso leistis jo gelbėti. Tada negras, James Brown, nusileido, aprišo apsvaigusį darbininką virve ir abu po to buvo ištraukti iš duobės. Pritroškusis darbininkas buvo atgaivintas. Negras bus rekomenduotas gauti Carnegie'o aukso medalį.

BŪSIĄS KANDIDATU.

Kansas City, Mo. — W. G. McAdoo, buvusis Suv. Valstijų iždo sekretorius ir ex-prezidento Wilsono žentas, pasakė, jog jis būsiąs kandidatu į prezidentus ateinančių metų rinkimuose.

KAIRIEJI SOCIALISTAI IŠTEISINTI.

Londonas. — Italijos atstovų buto narys Menotti Serrati ir kiti žymūs kairieji socialistai liko išteisinti, sako Milano žinia. Jie buvo kaltinami už suokalbį prieš valstybę ir teismui juos išteisinus, jie tapo paliuosuoti.

Serrati yra redaktorius buvusio socialistų laikraščio Avanti. Jis nesenai lankėsi Rusijoje ir dalyvavo komunistų internacionalo suvažiavime, kuriame buvo nutarta pradėti griežtą kovą su fašistais. Internacionalas išleido ir atsišaukimą į Italijos darbininkus, kviečiantį juos nuversti fašistų valdžią. Vėliau įvykusiame Italijos socialistų suvažiavime Serrati ir jo sekėjai pašalinti iš partijos ir nuėjo su komunistais. Jo laikraštis pasmerkė tokį Serrati nusistatymą, tad jis pašalino senuosius redakcijos darbininkus, o paskyrė komunistus. Neužilgo po to Serrati ir jo laikraščio štabas ir tapo areštuoti.

SUGAVO 42 IMMIGRANTU.

Tarpon Springs, Fla. — 42 immigrantai iš Ispanijos ir Italijos, kurie šmugelio keliu bandė įsigauti į Jungt. Valstijas, tapo suimti ir išgabenti į Tampą kalėjimą. Jie sakosi užmokėję po $140 už kelionę ir užtikrintą įvažiavimą į šią šalį.

PASIŲNTĖ SUSTIPRINIMU.

Madrid. — Ispanijos valdžia skubiai pasiuntė į savo koloniją Afrikoj sustiprinimą, nes ten ispanų jėgos vietinių gyventojų buvo supliektos.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

VALSTYBĖS PAJAMOS IR IŠLAIDOS

už pirmą keturdalį 1923 m.

Nustatytasai valstybės biudžetas sausio, vasario, kovos mėnesiais buvo šitaip vykdomas.

Pajamos. Už tuos trys mėnesius Valstybė turėjo paprastų ir nepaprastų įplaukų lit. 29,226,002,33 1923 sausio 1 dienai buvo likę 5,318,811.65. Taigi viso labo pajamų gauta 35,929,820.15. Daugiausiai pajamų gauta iš muitų 7,670,698.23; toliau eina miškų pajamos 5,100,479.11; plačiųjų gelžkelių 1,367,584.85; gėrimų 3,877,658.81; tabako 1,540,938,25; prekybos ir pramonės 1,973,206. Žemės ir nekilnojamų turtų mokesčių tegauta 1,092,070.06. Daugiausiai tad pajamų gauta iš netiesioginių mokesnių (akcizų, muitų) 13,176,428; iš valstybinių turtų (miškų, valstybės įmonių, gelžk. ir tt.). 7,385,925. Tiesioginių mokesnių, atseit nuo žemės, prekybos, pramonės patentai 3,066,447.68 lit., vadinas vos dešimtąją dalį visų pajamų, kas yra pasigerėtinas dalykas.

Išlaidos. Daugiausiai iš leista karo ministerijos reikalams 15,091,497.20; Susisiekimo ministerijai 5,824,422.05; Švietimo ministerijai 2,597,884.18; Vidaus Reikalų Min. 1,951,483.91; Užsienių Reikalų Min. 1,467,596.93; Žemės Ūkio ir Valstybės T-tų Min. 1,778,988.09; Teisingumo M-jai 692,639. Valstybės skolų sumokėta 438,707,07 1; Ministerių Kabinetui 270,223.05; Seimui 187,414.85; Respublikos prezidentui 34,137.88; Valstybės Kontrolė 124,785.94; Žydų ministerijai 20,275.90; Gudų m-jai 17,950.38. Viso labo paprastų ir nepaprastų išlaidų buvo 1923 metais iki 1 bal. — 31,552,30974.

Balandžio 1 d. liko valstybės kasoje litų 4,377,510.41. Atsiminus, kad litas yra pilnai padengtas tvirta valiuta, galima pasidžiaugti, kad mūsų finansinė padėtis yra visai gera. Reikia tikt lito vertę išlaikyt aukso vertės aukštumoje ir atidaryti platesnį kelią šalies eksportui. Todėl kuogreičiausiai reikia Klaipėdos uostą tvarkyt ir paimti savo žinion.

LIET. UNIVERSITETO STUDENTŲ SUDĖTIS.

Sulig statistikos, sudarytos iš sąrašų studentų, įsiregistravusių iki kovo 1 d. 1923 metų pavasario semestrą, L. Universitete yra 789 studentai. Lietuvių — 432, žydų — 342, rusų — 4, vokiečių — 3, lenkų — 7, karaimų — 1. Vyrų studentų — 364, moterų — 225; Lietuvos piliečių — 774, svetimtaučių — 15. Tarnavusių kariuomenėj st. — 225, netarnavusių kariuomenėj — 339. Eina mokslus be tarnybos — 373. Laisvų klausytojų — 136.

Daugiausia studentų turi medicinos fakultetas: lietuvių — 101, žydų — 182, rusų —3, vokiečių — 3, lenkų 4; toliau seka teisių fakultetas: lietuvių — 135, žydų — 45, lenkų — 1, laisvų klausytojų 27. Teologijos fakultetas turi 60 studentų (59 lietuviai ir 1 lenkas) ir 23 laisvus klausytojus. Moterų teol. f. — 7.

Į šią statistiką neįtraukti studentai išvykę Klaipėdon ir studentai kariai, už kuriuos Krašto Ap. Min. apsiėmė sumokėti mokslo mokesnį ir iki šiol dar nesumokėjo ir studentai, kuriems del neturto mokslo mokesnio sumokėjimas atidėtas iki š. m. gegužės 1 d.

Ši statistika rodo, kad L. Universitetas nėr taip labai užplautas svetimtaučiais, kaip iki šiol buvo kalbama ir rašoma, net buvo skleidžiamos žinios, kad vieni žydai sudaro 60 nuoš. Įvedamos reformos kas link lietuvių valstybinės kalbos žinojimo galima tikėtis žymiai prisidės prie didesnio L. U. sulietuvinimo.

KAUNO BLOGUMAI.

Pakilus didesniam vėjui, Kaune nėr kur pasidėti. Dulkių prineša į akis, sugadina drabužius, lekia jos pro atvirus langus ir duris į kambarius. Miesto tėvai, pastatyti žiūrėti miesto tvarkos ir švarumo, daugiau rūpinasi partiniais ir tautinių ambicijų reikalais, negu mieso padėtimi. Pats miesto galva kartu nor būti, Seimo nariu ir aktyviu partijos nariu.

Jei miesto Valdyba nusamdytų porą gatvių laistytojų ir jie bent porą kartų saulėtom ir vėjuotom dienom palistytų didžiąsias gatves, kur gausiau publika vaikščioja, tai vienas nepakenčiamas blogumas būtų pašalintos. Red. (Netaip lengva kaip manotei).

Antras blogumas, tai ankstyvas darbas prie "kanalizacijos." Publikos pilnos gatvės, jos tarpe neretai sukas užsienio žmonės, o čia pro akis šliaužia "loviai" arba teka iš užkampių paleisti "upeliai." Dvokia, akd net nosis susisuka.

Red. prier.: (O gal miesto tėvas be nosų ir ne užuodžia?). (Kauno "Laisvė")

LIETUVIAI DARBININKAI, ATMINKITE!

Kad "Darbininkas" jau parduoda Lietuvos pinigų—litų perlaidas ir savo draugams darbininkams suteikia patarnavimą. Tai-gi visi tie, kurie norite, kad Jūsų siunčiami Lietuvon pinigai patektų į Jūsų giminių rankas, visuomet kreipkitės pas "DARBININKĄ," jisai visuomet nuoširdžiai Jums ptaarnaus.

Darbininkai, atsimnkite kad "Darbininkas" yra Jūsų DIDŽIAUSIAS DRAUGAS.

Siųsdami pinigus ar klausdami litų kainų visuomet adresuokite laiškus šiaip:

"DARBININKAS,"
366 West Broadway, Boston 27, Mass

DARBININKAS

Eina iš South Boston'o utarninkais, ketvergais ir subatomis. Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga.

"DARBININKAS"
(THE WORKER)

THE LITHUANIAN TRI-WEEKLY PAPER.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by ST. JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR.

"Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879." "Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918."

Subscription Rates:

Yearly $4.50
Boston and suburbs $5.50
Foreign countries yearly $5.50

KĄ VILNIEČIAI MANO-

Vilniaus lietuvių laikraštyje "Lietuvos Rytai," gegužės 15 d. š. m. laidoje gvildenama apie tai, kodel Lietuvai politikoj nevyksta. Nurodoma, kad Lietuvos premieras Galvanauskas yra alijantų šalininkas, o visgi jam nepavyko su alijantais vesti dalykus atsakančiai Lietuvos reikalams. Ir nurodoma, kad Lietuvos bėda pirmiausia tame, kad "Lietuvoje nebuvo bent ligi šiol aiškaus šeimininko. Nelemtas frakcinis Lietuvos ligi šiol buvusių seimų pasiskirstymas neleido pageidaujamoms sąlygoms susikonsoliduoti."

Šitie išvedžiojimai buvo daryti kol dar nebuvo žinių apie rinkimus naujijin seiman. Dabar matome, kad seimo sąsfatas ne griežtai skiriasi nuo abiejų buvusių seimų.

Antra Lietuvos nesiseki mo priežastis, kaip minėtame laikraštyje nurodoma, esanti tame, kad Lietuva nesudariusi artimesnių ryšių nei su viena valstybe.

KAIP ELGĖSI

Kaip paprastai po rinkimų kad būdavo dabar socijalistai ir laisvamaniai ėmė rašyti apie agitacijos būdus per pastaruosius rinkimus seiman. Žinoma, jie prikalba apie "baisius" katalikiškųjų partijų agitacijos būdus. Tečiau jie dabar nerašo apie tai, kaip "žmonės" katalikų kalbėtojus bei agitatorius sumušė. Tą daro ne be reikalo. Jie suprato, kad apie tai rašydami jie sau per galvą drožtų. Pasirodo, kad jų žmonės prieš katalikus griebėsi razbainiškų priemonių. Štai ką apie tai rašo "Tiesos Žodis":

"Socijalistai ir valstiečiai šiose vietose sumušė krikščionis: Kurtuvėnuose — Čėplą; Obelinuose — nežinomą amerikietį, kuris išdrįso pasakyti Purėniene, kad neteisybę kalba; P. galoj — daug katalikų tapo sukruvinta, jų tarpe jaunų mergaičių buvo; Vyiveriuose — Orinigus atsivestieji ginkluoti šaulai šaudyų kulbėmis mušė per galvažmones; Smilgiuose — valstietis liaudininkas Radzevičius puolė su savo peštukų komanda mušti b. St. Seimo narį A. Šmulkštį, bet žmonės apgynė; Andrionišky — socijalistai ir valstiečiai kumštimis sudavė b. S. Seimo nariui Simanauskui; Plokščiuose, pradėjus kalbėti Seimo sekretoriui K. Ambrozaičiui, valstiečių liaudininkų vadas Šileika jam pareiškė: "jei brangini savo kraują, mitingo prieš valstiečius nedaryk."

NAUJOS TVARKOS PAGRINDAI

UOSIS

KAIP GILIAI MES ESAME ĮSMUKĘ.

Čia turiu amenyje mūsų visuomenės įsipainiojimą į kapitalizmo sistemą. Visi mūsų luomai, visi sluoksniai yra tarsi kokiais retežiais surišti su dabartine tvarka.

Didžiausia šalies pajėga — darbininkai yra labjausia tos sistemos pavergti ir jiems vieniems pasiliuosuoti be šviesuolių pagelbos — nėra galimybės. Trūksta šviesos, trūksta vienybės.

Iš antros pusės piniguočių luomas, užvaldęs visas gyvenimo sritis, lyg tapo apsvaigintas savo galybe ir nei manyte nemano apie atmainas. Sprendžiamoji rolė kol kas priklauso inteligentijai — profesijonalams. Jeigu tasai vidurinysis luomas turėtų daug idealizmo ir doros — tada jisai susidėtų su darbininkais ir priverstų kapitalą tarnauti darbo žmonėms. Ne kapitalas samdytų tada darbo žmones, bet darbo žmonės samdytųsi kapitalą. Bet su mūsų apšviestūmais kaip tik ir įvyko didelė nelaimė: kaip tik jie ėmė netekti tikybinių idealų, tad ir nuėjo ne su tais, kurių skriaudos šaukėsi jų pagelbos, bet su tais, kurie jiems daugiau mokėti žadėjo.

Amerikoje gal tik vienas iš šimto lojerių — darbininkų prietelis: beveik kiekvienas užtat svajoja patapti turtingos korporacijos lojeriu. Ta pati istorija ir su kitais profesijonalais?

Kunigai? Tie gali būti ir ištikrųjų yra labjausiai bešališki ir labjau atjaučią vargą ir skriaudą. Bet žymesnio ką nors socijalėje srityje nuveikti ir jiems sunku. Jie turi atsižiūrėti į savus biznierius, pramoninkus ir tt.

Moksleivių didžiuma ruošiasi eiti pramintais takais. Kapitalas savo viliojimais išgaudo gabiausias pajėgas ir priverčia sau tarnauti. Tas pats prasideda ir Lietuvoje. Mažne visa Lietuvos inteligentija, išskyrus gal tik dvasiškiją, jau įsukta į kapitalizmo ratą. Jaunuomenė — studentija daugiausia veržiasi į tokius mokslus, kurie galės tuojau nešti apčiuopiamos naudos. Bankai jau pradėjo anklėti sau darbininkus.

Atsiminkime tuos kelis prabėgusius metus čia mūsų išeivijoje, kada steigėsi mūsų bendrovės. Veik visi mūsų gabesnieji vyriukai buvo pakinkyti darban — organizuoti kapitalą. Pridygo ofisų, agentūrų; jos prisipildė mūsų idealistais. Kiti nuėjo tarnauti net neabejotiniems sukčiams. Bet darbininkai liko be prietelių, be vadų.

Imkime kurią nors mūsų didžiulę koloniją. Pasidairę pamatysime, kad beveik nebėra žmonių, kurie galėtų naujus kelius pravesti. Darbininkų minios vargsta, kenčia ir tyli, nors visus maitina ir išlaiko. Biznieriai džiaugiasi darą pelnus iš tarpininkavimo. Profesijonalai džiaugiasi savo bizniais. Kunigai džiaugiasi, kad ramybė viešpatauja. Jų ir priedermė žiūrėti, kad būtų ramybė. Ir taip skriaudos toliau tęsiasi ir vis auga. Bet kartu auga ir pasipriešinimo jausmas darbininkų krūtinėse.

Kurgi išėjimas?

Drąsiai ir aiškiai atsakome: *Kooperacijoje.*

Turėtume čia pridurti: taip-pat ir darbininkų unijose ir politinėse partijose. Taip. Bet kooperacija be abejo iš tų trijų yra svarbiausia.

Tie darbininkai, kurie mato ir supranta jos reikalą —

Tie profesijonalai, kurie užjaučia darbo žmonėms —

Tie moksleiviai, tas jaunimas, kurių širdys idealą pamylusios —

Visi jie turi sueiti į kiūrą, paduoti vieni kitiems rankas ir stoti į bendrą kooperatyvį darbą.

Didelės pajėgos yra mumyse. Ligšiol jos dirbo ir vergavo kapitalizmui.

Nuo šiol mes jas galime nukreipti naujais keliais.

Visi mes vartotojai. Visi perkamės ko mums reikia. Susitarkime nebeduoti pelno tarpininkams, o palikti jį sau, pirkdami savo krautuvėse, savo sandėliuose. Po metų kelių-keliolikos žiūrėkime kas pasidarys.

Didžiuma mūsų turi susitaupę cento. Jį laikome kapitalistų bankuose. Imkime taupyti pinigus savo kooperatyviuose bankuose, žiūrėkime kas iš to pasidarys.

Jei vienybė ir susipratimas atsirastų darbininkų miniose — tai po metų puskapio — didžiuma kapitalų būtų jų rankose — ir tam nereikėtų nieko žudyti ir nieko nereikėtų į kalėjimus kišti. Visa tai įvyktų kuoramiausiu būdu.

Suomiai atvyko į Ameriką jau su kooperatyvėmis idėjomis ir jausmais. Jie patapo čia kooperacijos pijonieriais. Savo vardą jie užrašė aukso raidėmis šios šalies istorijoj.

Jų čia mažiau kaip lietuvių. Mes neatsivežę tos idėjos iš Lietuvos nors čia ją pagaukime ir nors antrą vietą šalę suomių užimkime.

Kooperacija paliko suomius vienybėje; teikia jiems gerbūvį. Kooperacija ir mums patarnaus kaipo vienijantis ryšys, suteiks mums netik garbingą vardą čia, bet, kas svarbiausia, pamatą mūsų ateities gerbūviui. Nes nors kooperacija iš pradžių reikalauja pasišventimo — darbo ir nors nežada išpradžių didelių pelnų, bet ateitis jos daug tvirtesnė ir pastovesnė negu tvirčiausios korporacijos, ar didžiausio banko, nes ji stovi darbo ir teisingumo pamatais.

Taigi metę visus vilius ir monus pastukime iš kelio skriaudų ir nelygybių — į kelią teisybės ir brolybės ir drąsiu žingsniu žengkime pirmyn. Ateitis priguli kooperacijai.

Iš Ko-operacijos Judėjimo

KOOPERACIJA AMERIKOS ŪKININKŲ TARPE.

Jau apie pusę šimto metų, kaip Amerikos ūkininkai ėmė tverti kooperacijas. Pirmutinės iš jų neturėjo didelio pasisekimo, nes įstatymai buvo nepalankūs, priešingi Ročdelio principams. Galima buvo organizuoties tik taip, kad už kiekvieną šėrą vienas balsas. Tie kurie daugiau pinigų įnešdavo, kitus perbalsuodavo, ir kooperatyvai netrugdavo patekti į jų rankas.

Nuo 1910 metų Amerikoje pradėjo gauti pripažinimo Ročdelio principai. Nuo to laiko ir kooperacija tarp ūkininkų labjau pradėjo plėsties. Buvo steigiama dvejopo typo kooperatyvų: Ročdelio ir Danijos. Pirmojo typo kooperatyvai suorganizuoja kapitalą, superka iš ūkininkų (narių ir nenarių) prekes ir jas parduoda su pelnu, rinkos kainomis. Pelną išdalija tarp narių ir apskritai tarp tų, kurie duoda biznį. Danijos typo kooperatyvai — yra tik ūkininkų agentas. Jie visą pelną gautą iš pirkimo ir pardavimo — grąžina nariams, atskaitydami — tik biznio vedimo iškaščius. Ačiū Ročdelio principų propagandai, apie 4.5 valstijų priėmė įstatymus, palankius kooperacijai. Mažne visi iš ūkininkų kooperatyvai patarnauja jiems perkant ir parduodant produktus. Didžiuma jų yra Danijos typo. Pirmiausia čia ėmė organizuoties Kalifornijos vaisių augintojai. Jų kooperatyvai parduoda vaisių už apie 80 milijonų dolerių kas metai. Jų pavyzdį pasekė kviečių augintojai Washingtono, Oregono valstijų (parduoda apie 40 milijonų bušelių į metus); paskui North Dakota, Nebraska, Colorado, Kansas, Oklahoma ir kitų valstijų farmeriai. Apskaitoma, kad farmerių kooperatyvai parduoda bendrai kas met apie 100 milijonų bušelių grūdų. (Tų draugijų nariai padaro sutartį visus savo grūdus parduoti tik per savo draugiją). Nesenai susiorganizavo ir bovelnos augintojai. Žinovai apskaito, kad išviso Suv. Valstijose esama apie 400 didžiulių ūkininkų organizacijų, kurios turi narių apie pusę milijono, ir parduoda per metus savo produktų daugiau kaip už tris milijardus dolerių. Gyvulių augintojai taip-pat yra susiorganizavę. Jų organizacijos parduoda į metus gyvulių už apie 150 milijonų dolerių.

Nesenai ūkininkai pradėjo steigti kooperatyves apdraudos draugijas. Tos Danijos typo draugijos taip išaugo labjausia del to, kad labai lengva jas suorganizuoti, nes nereikalaujama sudėti didelio kapitalo. Jos tik tarpininkauja pardavime.

Vienas didelis trūkumas buvo ir tebėra farmerių gyvenime, tai kad jie nesuorganizavo sau kredito, nesteigė savo kooperatyvių bankų. Tuo pasinaudojo miestų bankininkai ir uždėjo ant ūkininkų savo pražūtingą leteną. Valdžia nesiskubino farmerių gelbėti. Nebuvo ligšiol ir įstatymų, leidžiančių steigti koopertyvius bankus. Tik pastaraisiais laikais kelios valstijos (k. a. North Caroline, Massachusetts, Ohio, Texas ir k.) išleido įstatymus leidžiančius steigti mažus bankus (credit unions).

K.

PRANEŠIMAS LDS. CONN. APSKRIČIO KUOPOMS

L. D. S. Conn. Apskričio pusmetinis suvažiavimas įvyks Birželio 24-tą d., 1923 metuose, 1-mą val. po pietų Šv. Juozapo parapijos mokykloj, 46 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Gerb. L. D. S. Conn. apskričio kuops, trūkitės kiekviena kodaugiausia atstovų prisiųsti į šį suvažiavimą, nes šis suvažiavimas yra priešseiminis. Lai kiekviena kuopa įteikia savo atstovams kodaugiausia ir geriausia apgalvotų įnešimų ir patarimų kaip galima pagerinti darbininkų būvį.

Lai neatsilieka nė viena kuopa nuo šio suvažiavimo, nes iš šitų atstovų bus renkami delegatai į seimą.

Visos kuopos į darbą, gaminkite įnešimus ir rinkite atstovus.

Michalina Blažauskienė,
L.D.S. Conn. Apsk. Rašt.

PROTOKOLAS

New Yorko ir New Jersey L. D. S. apskričio suvažiavimas įvyko gegužio 20 d., 1923 m. G. J. Bartašiaus svetainėje, 498 Washington St., New York City.

Kadangi apskričio valdyba nepribuvo, tai susirinkimui vedėjas tapo išrinktas P. J. Kyrius, rašt. J. Šereika.

1. Susirinkimas tapo atidarytas su malda 3-čią val. po pietų.

2. Tolimus sekę maudatų priėmimas. Delegatus prisiuntė sekančios kuopos: New Yorko 9-ta kuopą atstovavo Z. Maksvilius, V. Bagdonas, P. Zuikiatė, P. Pašėlulis, D. Kašėta; Brooklyn, 12-tą kuopą atstovavo V. Pukas, V. Daubaras, P. J. Kyrius, nepribuvo K. Krušinskas ir K. Dumblis. Newarko 14-tą kuopą atstovavo P. Butkus, J. Šereika, V. Antulis, D. Janulionis, nepribuvo A. Vilimaitis; Paterson 18 kuopą atstovavo J. Spranaitis, Ign. Kulikaitis. Svečiai atsilankė: iš New Yorko mokslėivis J. Tamošaitis ir A. Dimita. Svečiams suteikta sprendžiamasis balsas.

Harrison'o ir Elizabeth'o kuopos delegatų neprisiuntė.

3. Sekė raportai kuopų. New Yorko 9-ta kuopa aiškina, kad nariai mažai lankosi ant susirinkimų užtatai ir veikimas sumažėjo. Narių turi 30. Pinigų kasoje mažai. Brooklyno 12 kuopa aiškina, kad narių turi 30. Veikimas iki šiol mažas. Ateity, tikimasi veikimas pagerės. Patersono 18-ta kuopa aiškina, kad gyvuoja gerai. Narių turi 25 ir pinigų yra kasoje. Randasi apskričio knygos kuopoje, kurias apskritis progai prisėjus galės panaudoti išplatinimui. Newarko 14-ta kuopa aiškina, kad gyvuoja pusėtinai. Narių turi 50. 4 nariai išvažiavo į Lietuvą, 1 pasimirė, 1 išbrauktas, 5 nauji prisirašė; gegužio 13-š. m. turėjo surengę magišką vakarą, ant rudens rengiasi prie perstatymo klasiško veikalo "Veidmainiška Meilė Apjakina." Kad LDS. 9-tas seimas įvyks Newarke, čadama surengti pirmą vakarą iškilmingą vakarienę, antra vakarą — milžinišką koncertą. Kviečiame apskritį, kad paremtų mūsų tą prakilnų darbą.

4. Raportas organizatoriaus P. J. Kyriaus. Aiškina kad dirbęs kiek galėjęs. Parašęs keletą agitatyviškų straipsnių į laikraščius. Raportas priimtas.

5. Nutarta likusias knygas palikti apskričio valdybos priežiūroj ir progai pasitakius platinti.

6. Nutarta surengti išvažiavimą. Komisija išrinkta iš sekančių ypatų: Z. Maksvilius, P. J. Kyrius, V. Antulis, J. Spranaitis. Jie apsiėmė surasti išvažiavimui vietą.

7. Nutarta kad apskritis paragintų kuopas kad kiekvienas kuopos narys būtų organizatorium, t. y. kalbytų ir prirašinėtų naujus narius, laikrašti užrašinėtų, platytų geras knygas, žodžiu sakant, platytų gerą katalikišką spaudą.

8. Nutarta, kad kiekviena kuopa savo susirinkimuose rengtų diskusijas ir gvildentų darbininkų klausimą. Tokiu būdu priratytų narius daugiaus lankytis į kuopų susirinkimus.

9. Nutarta kad apskritis surengtų debatus arba diskusijas. Tas palikta apskričio valdybai.

10. Buvo skaitytas laiškas iš Naujosios Anglijos Apskričio, kur plačiai nurodo reikalingumą finansiškos pagelbos "Darbininkui." Vienbalsiai visi tam pritarė ir nutarė, kad kiekvienas delegatas parvažiavęs ragytų savo kuopas ir pavienius narius prisidėti perkant L. D. S. namo bonus. Kadangi N. Y. ir N. J. apskritis mažai pinigų kasoje turi, tai nutarė nors L. D. S. namo boną paaukoti vertės 25 dolerių.

11. Išrinktas delegatas į L. D. S. 8-tą seimą J. Spranaitis iš Paterson'o. Nors buvo tariama, kad delegatui už sugaištas dienas užmokėti iš apskr. iždo, vienok gerb. J. Spranaitis apsiėmė veltui, be jokio atlyginimo.

12. Nutarta kad L. D. S. seimas išneštų rezoliuciją Lietuvos valdžiai, kad greičiau vykdytų žemės reformą, tai yra dalintų žemės bežemiams ir mažažemiams.

13. Nutarta išnešti rezoliuciją apskričio vardu kas-link Vilniaus ir pasiųsti į atatinkamas vietas ir viešai tą rezoliuciją skelbti spaudoje. Rezoliucijos pagaminimui išrinkta komisija: V. Daubaras ir V. Pukas.

14. Nutarta pasiųsti laiškus buvusiai apskričio valdybai su padėka už ilgą pasidarbavimą L. D. S. labui ir kad ant toliaus nenustotų energijos dirbti organizacijos labui.

15. Išrinktas korespondentas D. Janulionis.

16. Buvo renkama apskričio valdyba. Kandidatais į pirm. P. J. Kyrius ir D. Janulionis. Didžiuma balsų pirmininku išrinktas P. J. Kyrius, pagelbininku D. Janulionis. Kandidatai į rašt. J. Šereika ir Ig. Kulikaitis. Didžiuma balsų rašt. išrinktas J. Šereika. Kandidatai į kasierius V. Daubaras ir J. Spranaitis. Didžiuma balsų kasieriu išrinktas V. Daubaras.

17. Ateinantį suvažiavimą nutarta laikyti Central Brooklyne.

19. Susirinkimas tapo uždarytas 6:30 val. vak. su malda per pirm. P. J. Kyrius ir rašt. J. Šereika.

PIRKITE PINIGŲ PERLAIDAS PAS "DARBININKĄ"

KELIAUK LIETUVON PER KLAIPĖDĄ SU PALYDOVE

Liepos 7 d. šiais metais naujausiu ir didžiausiu Royal Mail Linijos laivu OHIO.

Laivas OHIO yra naujausias, su patogiausiais įrengimais ir tik ketvirtu sykiu plaukiąs per vandenyną.

Keliaujančių reikalus iš Bostono ir New Yorko iki pat Kauno ypatiškai prižiūrės gabi ir inteknninga lietuvaitė, *Marijona Dusevičiutė*, Lietuvių Prekybos Bendrovės, Laivakorčių skyriaus darbininkė.

Dabar patogiausias laikas aplankyti savo Tėvynę Lietuvą kuomet ji yra pilniausiame gražume.

Tam tikslui mes ir rengiame šią specialę lietuviams ekskursiją su patyrusia palydove.

P-lė Marijona Dusevičiutė.

P-lė Dusevičiutė yra amerikietė, metus laiko gyvėnusi Lietuvoje ir su-kelionės reikalais iš visų pusių apsipažinusi.

Važiuojantiems apsilankyti pagaminame sugrįžimui dokumentus su kuriais į 6 mėnesius galės be jokių kliūčių sugrįžti. Pasus ir vizas parūpiname. Klauskite tuoj platesnių informacijų laiškais ar ypatiškai pas

LITHUANIAN SALES CORPORATION
414 Broadway, So. Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLIONIJOSE.

BALTIMORE, MD.

"Darbas" 10 No. rašo, kad Baltimorėje siuvėjai gavo pakelti algas 10 nuoš. 11 d. gegužio, o mes darbininkai nejaučiame nė kokio pakėlimo. Jaučiamės laimingi, kad už tą patį mokesį gautume pilną laiką išdirbti, o gal kur didelėse firmose ir pakėlė nuošimtį kur žydeliai dirba.

Amalgamated unijos agentėlis Bekampis iš New Yorko prašalintas, apsigyveno Baltimorėje ir plikų pinigų nusipiyko. Dabar jau pardavė, kur dabar važiuos? Mes darbininkai turime būt jausimingi ir taupūs, nes siuvėjų darbas nepastovus, kartais idrbas gerai, tik iš netyčių pajuntam kad mūsų dirbtuvėlėj tvarka pairo ir jau po tavo uždarbią toj savaitėj ir vėl tau darbininke rūpesčio ikigausi tvarkią vietą, darbas gal bus neužtikrintas ant ilgiau.

Mes darbininkai siuvėjai jeigu būtume geri susipratę Lietuvo-piliečiai, tai mes visi susirašytume į LDS. kuopą ir savo susirinkimuose galėtume svarstyti mūsų vargingą padėjimą, nes jau Amalgameitų unija žydelių vedama visur iškrapštė iš firmų didelių dirbtuvių, dabr lietuviai išskladyti po visą miestą dirbame darbus ką žydeliai nespėja padaryti. Ar-gi neturime mes pavyzdį iš Jono Česnos korporacijos, kuri biznišką įsteigta su daugeliu mašinų ir vidutiniškai uždirba su jais negalime susilyginti. Jau jie net automobilius įsigijo. Pavyzdin V. Draugino korporacija, kur yra 70 mašinų. Ten akcijonieriai lietuviai ir visi gerai uždirba ir žydeliai juos nevadžioja už nosių, nes jie turi pilnai darbo ir gerai uždirba. Bet organizuojant tokias korporacijas, reikia sykiu ir kokią firmą prisitraukti ant kontrakto. Lietuviai turi daug mažų dirbtuvėlių su partneriais susidėję. Jas reikėtų visas į vieną sulieti ir padaryti didelę korporaciją. Kiek jos išmoka randų už mažus kambarius, tai galėtų paimt už tuos pinigus didelį faktorį ant kelių šimtų mašinų ir visiems išvien dirbant, atsąitų žiponėliai pigiau padaryt ir darbininkas geriau uždirbtų ir firmos geriau atkreiptų savo domę ir už tikrininą, kad jiems greitai ir gerai pasiųs žiponėlius, nes lietuviai moka, bet kas mus įtrauks į tokį vienybės sukurį, nes visi da išdidžiai nešasi. Pasvarstykit siuvėjai sav likimą.

Liet. parapijos svetainėj įvyko prakalbos kun. J. Norbuto apie Vaikelio Jezaus prieglaudą Kaune. Žmonių nedaug buvo, gal parokavo, kad Lietuvos našlaičiai jiems nelabai svarbu.

Gerb. kun. J. Norbutas labai rimtai nupasakojo visą istoriją Vaikelio Jezaus prieglaudos ir paveikslėlius parodė. Visi buvome patenkinti. Aukų sudėjom $200.00 iš to mažo būrelio. Po aukų gerb. svetys papasakojo juokingą atsitikimą su žydais Lietuvos ir sulenkėjusiais lietuviais. Iš to turėjom rimto juoko ir biskį tų vaikelių išdirbinių buvo atsivežęs tai pasižiūrėjom, teip-gi Lietuvos litų ir centų pamatėm. Visi aukojusieji linksmi išsiskirstė.

Liet. Pilietis.

DETROIT, MICH.

Geg. 27 d. L. Vyčių 79 kp. surengė vakarėlį. Buvo sulošta vieno akto veikalas. Pagirtinai roles atliko p-lė Gustaitė ir Mitrikas. Padainavo šiame vakare Detroito lakštingala P. Širvaitienė. Jinai žavėte žavėjo klausytojus. Taipos-gi dainavo plė Bronė Daumantaitė. Jinai turi puikų ir išlavintą balsą. Garbė Detroitui turėti tarp savęs tokius solistes. Skambino piano mūsų gerb. kleb. Juozas Čižauskas. Vakaro vedėjas buvo mūsų gerb. darbuotojas M. Šimonis.

Chopino Dukte.

DAYTON, OHIO.

Daytoniečiai lietuviai katalikai rengiasi prie nepaprastų iškilmių, kurios įvyks 10 d. birželio. Bus pašventinimas bažnyčios. Dalyvaus Jo Ekseleneija Cincinnnati arcivyskupas. Prie tos nepaprastos iškilmės rengiasi vis: seni, jauni, didi ir maži. Tariasi kaip kuogražiausiai prisirengt. Dalyvaus ir svetimtaučių katalikiškos draugijos. Jei bus gražus oras, tikimės kad viskas bus gražiai. Didis džiaugsmas ir garbė Daytono lietuviams katalikams, kad turėsime gražų maldnamį, kur susirinkę galėsime Dievą pagarbinti. Pirmiausiai ta garbė priguli mūsų dabartiniam gerb. kleb. kun. V. Slavynui, kuris savo sumanumu sudarė visus planus. Paskui aukotojams, kurie dėjo aukas ir darbininkams, kurie savo darbu daug pasidarbavo. Nors buvo, o gal dar ir yra keletas tokių, kurie sakė, kad čia nieko nebus iš to darbo ir tt., jau šiandiena abejoti ir svajoti nereikia, nes visi matome savo akimis, kad viskas yra ir graži bažnyčia ir klebonija ir net 3 kambariai susirinkimams laikyti.

"Darbininko" No. 57 buvo aprašymas kad nekurie Clevelando, Ohio bankai išduoda taip vadinamus New York draftus dykai ir labai prieinamai, pusdykiai patarnaujai pinigų siuntime į Lietuvą. Tai ir vietinis Dayton, O. L. D. S. 69 kp. Informacijos biuras sužinojo ir padarė net sutartį su banka, kuri taip-gi išduoda New Yorko draftus už dyką ir pinigus siunčia už labai mažą atlyginimą. Tai yra, galima pasiųsti į Lietuvą 100 litų už $10.65, o jei kas nori siųsti doleriais, tai siunčiant $10 iki $25.00 tiktai $1.15 persiuntimo kaštams. Rodos kad pigiau nėr niekur kitur kaip Dayton, O. Daugelis jau siuntė, aplaikė laiškus iš Lietuvos, kad pinigus arba New Yorko draftus gavo gerai be jokių kliūčių ir tiek gavo kiek buvo pažymėta. Teip-gi tas pats L. D. S. 69 kp. Informacijos biuras turi padaręs sutartį su Bankos agentūra, jei kam reikėtų laivakortę pirktis ar norint atsitraukti savo gimines iš Lietuvos, banko agentura apsiima sudaryti visus reikalingus dokumentus ir "afidavitus" už dyką savo kaštais jei iš jų laivakortę pirksi. Laivakorčių kainos nevienodos: nuo $103.00 ir aukščiau.

Tai-gi L. D. S. 69 kp. Informacijos biuras apsiima visiems lietuviams o ypač L. D. S. nariams patarnauti už dyką. Kreipiantis laiškais reikia už du centu krásos ženklelis įdėti del atsakymo.

LDS. Informacijos Biuras
A. S. Vaitkus, Post Office clerk
or 232 Alaska Street, Dayton, O.

WEST SCRANTON, PA.

Gegužio 14 d. Washingtono svetainėje vadovaujant vargonininkui K. Vaičiūnui šv. Mikolo parapijos abudu chorai turėjo didelį koncertą. Visupirmu gerb. klebonas A. Lopatto kaipo vedėjas programo paaiškino publikai jog šis koncertas bus ilgas ir prašė visų idant ramiai užsilaikytų.

Kadangi programas šio koncerto susidėjo iš virš 20 įvairių dainų, tai viso programo neminėsiu tik pabriešiu svarbiausią dalį jo. Visupirma pasirodė ant estrados suvirš 40 mažų mergaičių. Visos baltai pasirengę, sudainavo keletą dainų. Buvo patėmyta, jog tarpe mažų mergaičių choro randasi gerų balsų, ypač mergaitės Sklinskiutės dainuojant dueta "Ta mergelė man patinka" buvo išsauktos publikos net kelis sykius atkartoti, mergaitės Sklinskiutės yra dainininkės, ir vos tik 14 m., bet turi labai malonius balsus.

Didis choras irgi gerai sudainavo, ypatingai atsižymėjo dainuojant dvi dainas vertimai iš kompozitorių [illegible] ir [illegible] [illegible] dainos yra [illegible] bet vis-gi tiko sudainuoti, bet vis-gi tiko sudainuotos be klaidų. Teip-gi gerai atsižymėjo vyrų kvartetas dainuodami komišką dainą "Karužė," žodžiai ir muzika K. Vaičiūno. Šioj dainoje geriausiai solo išpildė bass p. S. Nariauskas. Koncerte dalyvavo žymi dainininkė p-lė Julia Stoliniutė. Ant galo abu chorai susivienijo programo užbaigoje ir sugiedojo Tautos himną. Čia padarė žmonėms nemažą įspūdį, nes susivienijęs abu chorai sudaro virš 80 ypatų ir kiekvienas choro narys turėjo prisisegęs Lietuvos veliavą ir gražią gėlią, teip, kad atsilankiusieji žmonės jautėsi lig esą Lietuvoje. Reikia pažymėti, jog šv. Mikolo parapo chorai neseniai yra susitvėrę, bet iš eilės jau davė kelętą ilgų koncertų ant kurių sutraukė nemažai publikos, tad ir ant šio koncero atsilankė daug žmonių, gryno pelno liko $118.00 su centais.

Užeinant vasaros sezonui šv. Mikolo parapija rengia didėles ekskursijas kurios įvyks birželio 26 d. ant "Music Lake." Šios ekskursijos bus nepaprastos, nes keleta šimtų lietuvių išvažiuos tam tyčiai pasamdytuose strytkariuose o nuvažiavę į gražiausį ežerą bus žaidžiama visoki žaislai, šokiai ir šv. Mikolo parap. chorai išpildys muzikališką programą.

Šiomis dienomis iš West Scrantono į Clevelandą išvažiavo p. J. Medelis, kuris ketina visuomet pasilikti Clevelande. Nors J. Medelis yra šioj šalyje užaugęs, bet yra geras tėvynainis, mylintis tautą ir bažnyčią, tad linkėtina jam geriausių pasekmių.

Katalikas.

AMSTERDAM, N. Y.

Įsisteigė Šv. Kazimiero Draugijos Kaune skyrius.

Garbės pirmin. klebonas kun. Juozas Žydanavičius, pirmininku Juozas Mačiulis, vice-pirm. Salomėja Gusčiutė, raštininku Jurgis Tamašauskas, iždininku Aleksandras Kisielius, katalikiškosios spaudos agitatoriai: M. Žukauskaitė, M. Kerbelis, M. Guolis, O. Jospaičiutė; K. Liutikienė, M. Jurkūnas, V. Bankauskaitė, E. Tamošiūniutė, U. Liberiutė, A. Kiškienė, J. Pakuckis; P. Šleveikis, J. Varnas ir Bronė Varnienė. Skyriaus valdyba ir katalikiškosios spaudos agitatoriai(kos) įrašynės į Šv. Kaz. Dr-ją narius ir pagelbės užsisakyti gerų katalikišką laikraščių: "Darbininką," "Draugą," "Garsą," "T. Balsą," "Žvaigždę," "Laivą," "Meilę," "Moterų Dirvą," "Vytį" ir "Giedrą," o iš Lietuvos katalikiškųosius šiuos laikraščius: Kauno: "Laisvę," "Vienybę," "Žvaigždę," "Draugią," "Ganytoją," "Viensėdį," "Moterį," "Naujoji Vaidelytė," "Pavasarį," "Kosmos," "Logos," Lietuvos Mokyklą," "Tėvynės Sargą," "Karį," "Trimitą," "Krašto Balsą" irt k.

Visus prašau pasinaudoti skyriaus maloniu patarnavimu.

Su pagarba,

Kun. P. Kaščiukas.

NEW HAVEN, CONN.

Pasidarbavimu mūsų kolionijos katalikių moterų parapijos vakarienė labai gerai pavyko. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Gaspadinės labai gardžiai pagamino valgius, už ką užsitarnauja pagyrimo. Polno liko nemažai.

Išleistuvės.

Mūsų kolonijų apleido veikėjas V. Versockas. Išvažiavo į Detroit, Mich. Nors minėtas jaunikaitis buvo Amerikoj gimęs, bet labai daug dirbo tarpe lietuvių. Prigulėjo prie šv. Kazimiero parapijos choro ir buvo jo pirmininku. Turėjo stiprų baso balsų. Daug yra pasidarbavęs del naudos parapijos. Šv. Kazimiero choro nariai labai apgailestauja nustoję gero veikėjo. Geg. 12 d. Jaunų Vyrų Klubas ir choras surengė išleistuves jaunam veikėjui kuriame dalyvavo daug jauninio ir iš apielinkės kolonijų. Bovalgęs [illegible] Vyrų Klubo [illegible] $10.00 dovanų už jo pasidarbavimą. Sv. Kazimiero parapijos choras su pagelba gerb. klebono kun. V. P. Karkausko suteikė auksinę rašomą plunksną ir pašelį. Labai skaudu buvo nustoti gero veikėjo. Linkime ir toliau darbuotis naujoj kolonijoj ir savo pavyzdžiu kitus prie darbo skatinti.

40 valandų atlaidai.

Gegužio 13 d. prasidėjo 40 valandų atlaidai, baigėsi 15 gegužio. Iš visų atžvilgių atlaidai buvo pasekmingi, nes kiekvieną dieną žmonės skaitlingai lankė pamaldas ir susitaikė su Išganytoju, aplaikė daug malonių. Dalyvavo daug svečių kunigų: kun. J. Ambotas iš Hartford, kun. J. Bakšys, iš Waterbury, kun. Čaplikas iš Providence, R. I., kun. E. Grikis iš New Britain, kun. J. Jankauskas iš Ansonia, kun. J. Navickas, kun. Petraitis iš Athol, Mass., kun. Simonaitis iš New York, kun. Vaškelis iš Waterbury, Conn.

Parapijos choras po vadovyste vargonininko p. M. Lauttenbach atsižymėjo su giedojimu. Sekmadieny per sumą giedojo Mozarte 12-tas mišias, vakarais giedojo Stearns Vesppers in B'Flat. Visi stebėjosi išgirdę tokias gražias giesmes.

Teip-gi daug pagelbėjo pagražinti visas giesmes L. Lauttenbach, kuris yra atsižymėjęs giedoris.

Garbė priklauso vietiniam klebonui kun. V. P. Karkauskui už rūpestingą surengimą tų atlaidų, teip-gi parapijos chorui už gražų giedojimą.

Šalavija.

PHILADELPHIA, PA.

Gegužio 20 d. šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo surengta parapijos vakarienė, su tikslu pamažinti naujų vargonų skolą. Žmonių suėjo daugiau negu tikėtasi. Svečiams vakarieniaujant, "Rūtos" choras po vadovyste p. Trepkaus padainavo keletą dainelių. Taipgi "veiterkos" po vadovyste p. Trepkaus padainavo keletą dainelių. Taipgi "veiterkos" po vadovyste Raseinių Magdės (Sim. Kvietkaus) pašoko ir padainavo. Po to gerb. klebonas kun. I. Zimblys linksmai pratarė į svečius, dėkuodamas už skaitlingą atsilankymą, ir kad dar daugiau sumažinti vargonų skolą, patarė po kiek sumesti, pats pradėdamas su $50.00, sakydaams: "pirmiau daviau vargonam šimtą dolerių, dabar duodu penkiasdešimts." Po to p. V. Kuraitis, vietinis žymus veikėjas ir aukotojas davė $25.00; Jonas Subačius geras tėvynainis davė $20.00; po $10.00 Jonas Kalėda, Pr. Pūkas ir Edv. Januškeviče; po $5.00: A. Damuleviče, V. Aučiura, A. Smaliukas, J. Januškeviče, V. Butvila, A. Kazakauskas, K. Kazakauskas, J. Bačiauskas, Z. Januškeviče, K. Pabalis, A. Čiurlionis, P. Daugis, J. Smaliukas, K. Švagždys, J. Svencickas, D. Baublaitė, U. Gegeckienė, S. Skukauskas, B. Marcinkeviče, O. Valaitienė, J. Tamošaitienė, M. Siratavičė, M. Miklušis, V. Kiela, Dr. P. Montvila, P. Damuleviče, P. Tartalis, J. Kumeta, P. Balčaitis, Ona Giokutė, P. Švagždys, J. Mokevičė, J. Sutkaitis, S. Zupkus, S. Puskepalis, P. Januškeviče ir L. Ginkeviče; po $3.00: P. Matulaitis, P. Šipavitienė ir N. N.; po $2.00: T. Deveranauskienė, Janeliūnienė, Trepkuvienė ir S. Tareila; dar kiti po doleri ir po mažiau. Viso sumesta $336.85.

Kas tą vakarą nebuvo, ar būdamas nedrįso, ar nesuspėjo del trumpumo laiko, ar kitokių priežasčių, tai gali atlikti taojaus pas klebona, kaip padarė tame vakarė, mūsų geri pažįstami, kurių pavardės čion taip gražiai skamba.

Girdėta, jog viena panelė, vietinė veikėja, yra nutarusi duoti $50.00. Jau kad paskyrė, tai žinoma neišlaikys nedavus.

Prie surengimo minėto vakaro, daug prisidėjo vietiniai veikėjai ir veikėjos.

Čia parapija pavyzdingai tvarkosi, nes turi gabų vadą, ypatoje gerb. kun. I. Zimblio, kuris ne tik rūpinasi parapijos reikalais, bet prie kiekvienos progos gausiai aukoja.

Rep.

NEWARK, N. J.

LDS. 14 kuopos susirinkimas įvyks birželio 8 d. penktadieny, šv. Jurgio dr-jos svetainėje, 180 New York Ave. Pradžia 7:30 vakare. Visi nariai būtinai atsilankykite, nes yra labai svarbių reikalų. Bus renkami delegatai į seimą. Taipgi išgirsite seimo rengimo komisijos raportą ir koki laike seimo parengimai manoma surengti. O svarbiausia, tai turime paduoti geriausių sumanymų LDS. seimui svarstyti. Taip-gi nepamirškite atsivesti naujų narių.

Raštininkas.

NEW BRITAIN, CONN.

Mūsų kolionijos laisvamaniai pirma rėkė išvertę gerkles būk katalikai arba kaip jie vadina klerikalai dedasi su lenkais. Dabar pamatę, kad tikrenybėje jie dedasi su lenkais ir trukdo Lietuvos laisvės nepriklausomybės darbą, nuleido nosis, o vienas iš jų pasivadinęs save Šnipu, rašo per savo organą būk katalikams nepavyko fėrai. Gėrai pilnai pavyko. Toliaus rašo Šnipas būk vietos katalikai einą prieš tautą. Mes ne prie štautą einame tik prieš laisvamanius kad jie nesutinka surinktus pinigus Lietuvos labui siųsti per Lietuvos prisiųstus Amerikoje atstovus. Aš manau dabar bus aišku Šnipui, kās eina prieš tautą.

New Britainietis.

HUDSON, MASS.

Sąjungietės veikia.

Mūsų kolonijoj 45 kp. Mot. Sąjungos buvo surengus pasilinksminimo vakarėlį 19 geg. mėn. Programas susidėjo iš teatrų, dainų ir šokių. Taip-gi buvo kviesta ir kalbėtoja gerbiama Ona Jankienė iš South Boston. Tik gaila, kad nepribuvo. Pirmiausia sudainavo mažos mergaitės Lietuva Tėvynė Mūsų ir dainą "Pavasarėlis." Jos taip gražiai sutaikė savo jaunus balselius, kad visą publiką linksmino ir iš tų pačių mergaičių trys labai puikiai padeklamavo — Vanda Januliutė, Ona Siauliutė ir Julė Stoniutė. Buvo malonu paklausyti. Be to sulošė teatrą "Kuprotas Oželis," iš kurio publika turėjo daug juoko, nes pačios moterys turėjo lošti ir vyrų roles. Motinos rolę atliko D. Kodelienė, Onytės, B. Bakvilevičienė, Našlio — A. Malašauskienė, Jonelio — A. Stanienė, Piršilo — D. Janulienė ir visos savo užduotis gerai atliko. Valio sąjungietės. Po tam buvo šokiai ir traukės iki vėlumos. Visi buvo užganėdinti.

Ten buvęs.

ANTRAS ATVIRAS LAIŠKAS

į M. NORKUNĄ ir J. ARTAŠIŲ.

Nesulaukęs jokio atsakymo į pirmutinį atvirą laišką, rašytą Norkūno ir Bartašiaus adresu reikale surinktų pinigų, pardavinėjant "Vytauto" Bendrovės akcijas, šiuomi kreipiuosi antru kart į viršminėtus asmenis. Nesulaukiant jokio paaiškinimo, laikysiu juos kaltais visuomenės pinigų išaikvojime ir pasiliksiu sau akcijos laisvę kas link tų žmonių. P. M. A. Norkūno ir J. Bartašiaus meldžiu paaiškinti "Vytauto" Bendrovės akcijonieriams kiek išparduota akcijų ir kiek surinkta pinigų, meldžiu atsakyti į klausimą ar teisybė, kad M. A. Norkūno agentai yra gavę nuo jo akcijų knygutes su jo parašu, ir išdavinėję šėrus nepilnai užsimokėjusiems? Kiek parduota tokiu būdu akcijų ir ar surinkti nedamokėti pinigai. Ar teisybė, kad M. A. Norkūnas pirmame "Vytauto" Bendrovės steigiamajame susirinkime pasižadėjo agituoti dovanai, o vėliau už tą darbą pareikalavęs gražaus atlyginimo akcijomis? Jeigu taip, tai kiek akcijų pasiliko sau už darbą? Jeigu p. Norkūno pasilikta už darbą akcijų, tai norėčiau žinoti kiek jisai asmeniškai išpardavė akcijų, bevažinėdamas po lietuvių kolionijas ir kur pinigai? Tai viena. Antra melsčiau J. Bartašiaus pranešti lietuvių visuomenei, kiek pinigų jisai rado, kuomet perėmė visą biznį iš M. A. Norkūno rankų? Ar teisybė, kad apleidus "Vytauto" bendrovės prezidentavimą atskaitoje perdavė dabartiniam "Vytauto' Bendrovės prezidentui kokias ten bilas už pasimatymą su advokatu, siuntimą delegato Lietuvon, kuris nieko neatlikęs Bendrovei išaikvojo kelionės pinigus? Daug visokių gandų keliauja po akcijonierius ir neturint viešos atskaitos, tas demoralizuoja visuomenė. Taipos-gi melsčiau dabartinio prezidento kun. P. Gutauskaičio pranešti "Vytauto" šėrininkams apie stovį B-vės ir kas manoma toliau daryti su da likusiais pinigais? Teisybės ir doros žvilgsniu visi buvusieji ir dabartiniai prezidentai privalėtų kuonegreičiausia atsilieptt ir atsakyt sąžiningai į paduotuosius klausimus.

"Vytauto" B-vės" Šėrininkas.

BŪK PAGIRTA ŽEMĖ TĖVŲ MŪSŲ

Šitokiu antgalviu straipsnis yra tilpęs pirmutiniame lietuvių laikraštyje "Aušroje" prieš 40 metų. Jaunas vaikinas atvažiavęs iš Lietuvos į Baltimorę, mokinosi rašyt kad galėtų savo motinėlei laišką parašyt. Kopijuodamas iš "Aušros" aukščiau minėtą straipsnį, tai buvo 1897 metais ir jis labai gailėjosi kad tėvynę Lietuvą apleido. Štai ką jis nupiešia; viduryje to straipsnio bijūnas, kurio stiebelis visas sumankytas ir viršūnė net ant žemės parblokšta. Bet penki žiedai iš viršūnės puikiai žydėdami stiebiasi į viršų, šale kambluko žmogaus galva su karališka karūna, kyla iš žemės, šale širdis, palei širdį žąsies plunksna del rašymo, iš kurios pakelto aukštyn rašomo smaigalėlio skleidžiasi spinduliai, o parašas "Lietuva," o iš aukšto krinta smailas kardas taikydamas į plunksną, bet pro šalį smeigs į žemę.

Pabaigoje to straipsnio nupiešta maestotiška bažnyčia su dviem aukštais bokštais panašiai kaip Mariampolės. Aukščiau bažnyčios spindi graži žvaigždė iš abiejų pusių bažnyčios, ant oro labai gražus nuskinti du bijūnų žiedai šale bažnyčios. Miesta su aukštais mūrais ir dirbtuvių kaminais iš kurių rūksta dūmai, o viršuj miesto trobų lekia aniuolas, vienoj rankoj turi kryžių, o kitoj — kardą, skrenda nuo bažnyčios į kraštą miesto gint tėvynę Lietuvą. Parašas "Lietuva." Toliau nuo miesto stovi ruska cerkvė su ruskų kryžium, o sparnuota didelė gyvatė atlėkus kerta tiesiai cerkvės kryžių su dvišakiu gylim ir čin parašas "Rusija."

Į šitą paveikslėlį žiūrint, reikia stebėtis, nes jis nupieštas prieš 2[illegible] metus atvaizdina šių dienų momentą. Lietuvos bažnyčia tikėjimo žiedais žydi, visokia laisvamanių sparnuota gyvatė negali kąst, nes aniuolas sargas ją gis su kryžium, o ta sparnuota gyvatė bolševizmą. Tas pats aniuolas sargas su kardu gina kita rank o tas sparnuotas kirminas liuos raitydamas ilga uodega su dvišakiu gylių kapoja cerkvės kryžiu. Ten nėra aniuolo tik Trockis s Leninu tai tas gylis.

Lietuvos Pilietis

NAUJANYBĖ

Tik ką gavome naują siu[illegible] tinį nepaprašto turinio—i[illegible] torinio veikalo "Algima[illegible] tas" knygų. Yra tai veik[illegible] las nepaprastos svarbos. J[illegible] me Dr. Pietaris vaizduo[illegible] senovės Lietuvos stovį.

Du tomu. Dvi audin[illegible] apdarais knygos, gražiai [illegible] spaudinta ir nepaprastai [illegible] gi kaina. Tiktai vienas d[illegible] leris su prisiuntimu.

"DARBININKAS"

Nesikankink su
Reumatizmu
Neuralgija Strėnų Dieglių
Skausmais Krutinėje
Skaudamais Muskulais
Patrink truputį su
Pain-Expelleriu
ant skaudamų vietų, ligi pa[illegible] jausi odos degimą—ir užganė[illegible] dinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos.
Tikrasai Pain-Expelleris tur[illegible] INKARO vaisbaženklį.

LIETUVIŲ EKSKURSIJA Į KLAIPĖDĄ (MEMEL)

Jurių milžinu—S. S. LEVIATHAN. Yra tai naujas, didžiausias ir gražiausias pasaulyj laivas. Šiame laive yra visoki parankumai.

JURIŲ PALOCIUS

Jo pirmoje kelionėje iš New Yorko į Cherbourgą ir Southamptoną, LIEPOS 4-tą 1923 10 val. ryto

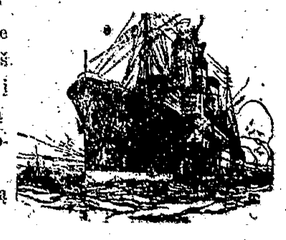

Faktai apie laivą

Didžiausias pasaulyj laivas.
Talpa 59,956-65 tonų.
Ilgis 950 pėdų 7 colių.
Plotis 100 pėdų.
Didžiausia jėga 100,000 arklių.
Keturi šriubai.
Aliejumi kurenamas.
Greitumas 2[illegible] mėzgat į v.

Kainu tikietų: Iš New Yorko į Klaipėdą (2-ra klesa . . . $152.5[illegible] (3-čia klesa . . 107.9[illegible]

Ši didžiausia ir svarbiausia lietuvių ekskursija kokios kada buvo. Ji yra labai svarbi visiems lietuvams. Kelionėje vadovaus pa[illegible] tys lietuviai. Advokatas F. J. Bagočius visiems žinomas ves visu[illegible] nuo New Yorko į Lietuvą.

Šitokia proga retai pasitaiko. Tai-gi nelauk, Eik pas artimiau[illegible] sį agentą United States Lines ir užsisakyk laivakortę *keliavimui Liepos 4 dienų*. Jeigu Jusų kolionijoje nėra agento, rašyk ar ateik pa[illegible] mus:

United States Lines
75 State Street, Boston, Mass.
Vedėjai
UNITED STATES SHIPPING BOARD

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ **LIETUVA**
PER HAMBURGĄ PILIAV[illegible] ARBA LIEPOJŲ
VAŽIUOKIT VISI PARANKIU I[illegible] TIESIU KELIU
Lietuviai važiuojanti į Pilitavą [illegible] kia lenkų juostą (koridorą). Visa trečia su padalinta į kambarius ant 2-jų, 4-rių ir [illegible] lovų.

Specialiais Kaičių Išplaukimais
S. S. LITUANIA.....Birželio
S. S. POLONIA.....Liep
Iš New Yorko ir Bostono į Hamburgą $1[illegible]
į Pilitavą $108.50, į Libavą ar Memelį [illegible]
Iš Bostono į New Yorką per Fall River Lini[illegible]
Kreipkitės nėra vietinių agentų.

VIETINĖS ŽINIOS

MIRĖ SENIAUSIAS SO. BOSTONIETIS.

Pereitą nedėlią pavakariu persiskyrė su šiuo pasauliu Jonas Strakauskas, vienas seniausių So. Bostoniečių. Tis benė tik buvo trečias lietuvis atvykęs So. Bostonan. Buvo malonaus ir linksmaus būdo, su visais lietuviais gerai sugyveno. So. Bostone išgyveno 33 metus. Ateinančią pėtnyčią jam būt sukakę 33 ženybinio gyvenimo metai.

Visą laiką buvo uolus veikėju šv. Petro lietuvių parapijoj.

Buvo narys S. L. R. K. A., S. L. A. ir Susivienijimo Šv. Kazimiero dr-jos.

Gyveno savuose namuose 999 Dorchester Ave., kur ir dabar jo kūnas guli. Ateinančią seredą bus laidotuvės. Iškilmingos pamaldos bus 9:30 val. šv. Petro lietuvių bažnyčioj.

Visi raginami vykti atiduoti paskutinį patarnavimą So. Bostono lietuvių patriarkui.

NEĮVYKO.

Pereitą nedėlios vakarą turėjo įvykti pramoga rengta LDS. 1-mosios kuopos pobažnytinėj salėj. Bet kadangi varpas turėjo skambėti už tos parapijos patriarką Joną Strakauskį, kadangi oras buvo karštokas ir publikos nelab daug, tai vaidinimas neįvyko.

LIETUVIŲ DIENA

Mitingas buvo atlaikytas šv. Kazimiero svetainėje, Pittston, Pa. ir šitie žmonės buvo išrinkti del Lietuviškos Dienos Valdybos ir del visų komitetų. Lietuvių Diena įvyksta, kaip visada Liepos 4 d.

Pirm. Vincas Gavėnas, Kingston; vice-pirm — 1-as Ksaveras Moruza, Pittston, 2-ras Vincas Balinskas, Hyde Park Scranton; prot. rašt. — Antanas Šalna, Scranton Providence; fin. rašt. — Juozas Lietuvninkas, Wilkes-Barre; kasierius — Pranas Sabaliūnskas, Kingston; kasos globėjai — Pranas Juraitis, Pittston, Laurinas Daugirda, Wilkes-Barre, A. Tamulis, Kingston, A. Balčaitis, Scranton Providence, Vincas Laurinaitis, Scranton Hyde Park.

Atletikos komitete: Jonas Krikštūnas, Pittston, Jonas Švarca, Scranton Hyde Park, Petras Sabaliauskas, Kingston, Jurgis Petukauskas, Scranton Providence, Vincas Daukšys, Wilkes-Barre.

Apgarsinimų komitete: Jonas Krikštūnas, Pittston, Antanas Šalna, Scranton Providence, Vincas Laurinaitis, Scranton Hyde Park, Jeronimas Dailyda, Wilkes-Barre, Alekas Tamulis, Kingston.

Valgių komitetas: Pranas Sabaliauskas, Kingston, Jurgis Petukauskas, Scranton Providence, Simanas Povilonis, Scranton Hyde Park, Ališauskas, Wilkes-Barre, Juozas Šeštokas, Pittston.

Muzikos Komitete: Antanas Šalna, Scranton Providence, Juozas Marcinkevičius, Pittston, Vincas Baliuskas, Scranton Hyde Park, Petras Sabaliauskas, Kingstos, Mikolas Bukvitch, Wilkes-Barre.

Komitetas turės susinešimą su vargoninininkais del koncerto: L. Daugirda, Wilkes-Barre, Vincas Laurinaitis, Scranton, Hyde Park Al. Balčaitis, Scranton Providence, Pranas Sabaliauskas, Kingston, Sevaras Moruza, Pittston.

Kaslink miškų laikymo įnešimas buvo duota, kad paprašyti kun. V. Nanortą iš Wilkes-Barre. Del pamokslo buvo nutarta paprašyti kun. Petraitis iš Lawrence, Mass. (turbūt iš Athol, Mass., nes Lawrence nėra kun. Petraičio. Red.).

Nutarta dovanot chorui katras pasižymės geriausia puikų sidabrinį puoduką del atminties.

Pinigai taip kaip pereitų metų taip ir šiemet eitų į Našlaičių ir Siratų Fondą.

Bus pakviesti žymiausi kalbėtojai.

Antanas Šalna.

A. † A.

JONAS STRAKAUSKAS

mirė nedėlioj birželio 3 d. 6:30 val. vak. 1923 m. Buvo sulaukęs 56 metų amžiaus. Kilęs iš Gabartų kaimo, Šintautų parapijos, Naumiesčio val., Šakių apskr. Amerike išbuvo 33 metus. Visą laiką išgyveno So. Bostone.

Paliko didžiame nuliūdime moterį Agotą (po tėvais Liudžiukė), sūnų Praną, Šv. Jono seminarijos auklėtinį ir Juozą.

Laidotuvės įvyks seredoj birželio 6 d. iš namų 999 Dorchester Ave. į lietuvių šv. Petro bažnyčią 9:30 val. ryto. Po pamaldų bus nulydėtas į Mt. Benedict kapines.

Nuoširdžiai kviečiame gimines ir pažįstamus atsiminti velionį ir dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę

Moteris Agota Strakauskienė (po tėvais Liudžiukė) ir sūnūs Klierikas Pranciškus ir Juozas

NEAPGYVENTOS VIEŠOS ŽEMĖS

Vidaus Departamento Reclamation Service savo žurnale iš sausio mėnesio straipsnelyjt "Neapgyventos Viešos Žemės," trumpai aprašo vakarinių valstijų žemes.

Įstatymas iš birželio 17, 1902, įsteigė Reclamation Service, ir tas pats aktas aprūpina, jog visi pinigai gauti nuo pardavimo viešų žemių, tose šešiolika vakarų valstijose, nuo liepos 1, 1901, bus suvartoti kaipo specialis fondas del ištyrinėjimo, apžiūrėjimo, įvedimo ir užlaikymo laistyjimo vietų apLaistyt sausas žemes, ir užmokėti visas kitas išlaidas kuriás aktas aprūpina.

Tokiu būdu, sulig to aprūpinimo, susirinko tame fonde suvirš $100,000,000. 1908 m. beveik $9,500,000 surinkta, bet dabar tik apie $2,000,000 ant metų, ir matyt, jog ta suma vis bus mažesnė ir mažesnė, nes randaei vis mažiau ir mažiau tos žemės. Todel būtų geriau jeigu vaakrinės valstijos pačios sužinotų kiek dar turi tokios žemės. Netik del suvartojimo, bet kiek dar gabūtų pinigų gauti.

Nevada, Utah, California, Wyoming, New Mexico ir Arizona turi daugiausia neapgyventos žemės. Tos žemės turi mažai ekonomiškos vertės, ganymui geros. Žemės randasi dideliuose kalnuose, neapgyventose ir pūsčių vietose. Californijos viešos žemės iš apie 18,883,542 akrų yra pūsčiai.

Colorados viešos žemės, iš apie 81,500,265 akrų, arba 12.28%, yra daugiausia ganymo žemės, bet ir girios.

Idaho viešos žemės, iš 8,606,301 akrų, arba 16.13% išbarstytos pietinėj dalyje. Tos netoli Nevados yra ganymo žemės ir girios, bet dabar neprieinamos.

Montana viešos žemės iš 5,720,126 akrų, arba 6.11% randasi kalnuose. Čion yra daug medžių.

Nevada su 52,742,711 akrų, arba 75.4%, gali būt vadinta kaipo viešos žemės valstija, nes trečia-ketvirtdalis jos žemės neapgyventa. Turi beveik du syk tiek viešos žemės kiek Utah. Jos kalnai yra tautiškos girios, bet tarp tų kalnų randasi pūsčiai su mažai augmenių. Kaip tik greit maža upė pasirodo kalnuose, arba tik matoma vandens, žemė tuoj nuperkama.

New Mexico viešos žemės, iš 18,064,006 akrų arba 23.4%, randasi vakaruose ir visai netoli tautiškų girių, kurios inima apie ketvirtą dalį valstijos.

Oregon viešos žemės, iš 13,784,451 akrų, arba 22.53%, yra pietrytuose ir netoli Nevados.

Utah viešos žemės, iš 27,038,183 akrų, arba 51.41%, turi ypatingą žingeidumą, nes čion iš rytų žmonės bandė įvesti irigaciją. Beveik pusė valstijos neapgyventa ir nerezervuota.

Washingtono viešos žemės, iš 1,038,410 akrų, arba 2.43%, randasi ant abiejų pusių kalnų. Daugiaus žemės randasi netoli Columbia River. Ta žemės gali būti vartota ganymui.

Wyoming viešos žemės, iš 18.365,875 akrų, arba 29.44% kalnuose ir pūsčių kloniuose.

ŽADA BŪT AUDRA

Vis dažniau ir dažniau tenka pastebėti spaudoje, kad sekantis kongresas matys pastangas "sumažinti Augščiausiojo Teismo galę." Tai reiškia, teismas neturės galės pasakyti, kad toks ir toks kongreso išleistas įstatymas nesutinka su šalies konstitucija. Senatorius La Follette privesiąs kongresą prie to, kad jis dviem trečdaliais balsų panaikįs Augščiausiojo Teismo nuosprendį nekonstitucinio įstatymo atžvilgiu.

Kiti nori palikti teismo galę nepaliestą; tik reikalauja, kad vienbalsiai arba šešiais ar septyniais balsais, o ne plika dauguma būtų sprendžiama, ar įstatymas sutinka su konstitucija, ar ne.

Atmainos negali įvykti, kolei prie konstitucijos nebus pridėta pataisa.

Čia reikalas ne menkos vertės. Tai sprendimas kokią vietą užima Augščiausias Teismas Amerikos valdžioje. Čia siekiama pačios valdžios šaknys. Tad visiems balsuotojams labai reikia apsisvarstyti.

Reikia žinoti, kad Suv. Valstybių konstitucija šalies valdymą sudėjo į tris, viena nuo kitis neprigulmingas įstaigas: įstatymų leidėjus, įstatymų vykintojus ir Teismą.

Visų šalių konstitucijos tai rodo, bet nei vienoje šalyje tos įstaigos neliko taip viena nuo kitos neprigulmingos kaip Suv. Valstybėse.

Kitose šalyse tai viena, tai kita paėmė viršų valdžioje ir varžo kitą. Amerikoje to iki šiolei nebuvo. Nekuriose šalyse senosios konstitucijos pranyko, jų vietą užėmė naujos. Suv. Valstybių konstitucija ta pati kaip ji buvo 136 metai atgal.

To pasekmė yra tai, kad politinis vystymasis ir pažanga čia eina ramiai. Pavienių žmonių laisvė ir teisės liko nepajudintos ir pilnai apsaugotos. Kam dabar turėtų būti tas konstitucijos pamatas pajudintas? Iš to ėjo visai šaliai palaima ir gerovė. Ar tai tie reformatoriai norėtų tą gerovę griauti?

Jei šis užatakavimas Augščiausiojo Teismo galės nusisekti, tai būtų suparaližavimas paties stręnkaulio Amerikos konstitucijos, tai būtų prašalinimas iš pamatų kampinių akmenų kad griūtų ramybė, laisvė, gerovė ir asmeninės žmonių teisės.

SKAITYTOJŲ KAMPELIS.

PERDAUG.

New Yorko mūrininkai sustreikavo reikalaudami $12 dienoj algos. Jiems buvę siūlyta $10 dienoj, bet nesutikę ir sustreikavę.

Ar darbininkai turi teisę reikalauti tiek algos kiek užsimano, kiek tikisi laimėti? Ar gali darbininkų algos būti perdidelės?

Mūrininkai nori $12 dienoj. Pusėtina alga. Ar universitetų profesoriai gauna po tiek algos?

Man išrodo, kad kaip kapitalistų pelnas, taip ir darbininkų algos turi turėti rubežius. Kapitalisto didis pelnas negali būti be kitų skriaudos. Didelės darbininkų algos vienoj šakoj turi atsiliepti ant kitų darbininkų. Gerai susiorganizavę mūrininkai sakysime išsikovos po $12 dienoj. Ką čia darys namų savininkas? Jis pakels randas ir galės verstis. Panašiai ir pramonėse. Sakysime gerai susiorganizavę kriaučiai išreikalauja po $60 savaitėj. Ar darbdaviai nežino būdo savo kišenių apsaugoti? Jie pakels ant išdirbinių kainas. Tada paprasti darbininkai turi kentėti. Nesenai buvo paskelbta, kad pirštinių pramonėj vidutinė savaitinė alga tėra arti $10. Išeina, kad vieni darbininkai gauna dienoj daugiau, negu kiti savaitėje. Ar tai išpuola taip būti?

Skurdžius.

Red. prierašas. Šitas klausimas tinką diskusijoms. Nusimanantieji tame dalyke kviečiami "Darb." išreikšti savo nuomones.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "DARBININKE"

PARSIDUODA RESTORANTAS

Geroj lietuvių apgyventoj vietoj; savininkas eina į kitą biznį, todel tuojau turi parduoti; daro biznio apie $400 į savaitę. Kaina $2,000. A. J. KUPSTIS, 332 Broadway, So. Boston. (9)

PARSIDUODA automobilius MAXWELL, labai pigiai. Norime greit parduoti. Sužinoti "Darbininke," 366 Av. Broadway, South Boston, Mass. (7)

REIKALINGI geležies liejykloj darbininkai, taipgi vyrai, mokintis prie Molding Machine, American Brake Shoe & Foundry Company, Norwod Central, Norwood. (7)

DARBININKAI

Abelnam darbui dirbtuvėje, 50 valandų savaitėje po 44c. valandą. Atsišauk DEWEY & ALMY CHEMICAL CO., 235 Harvey St., Cambridge, Mass. (5)

PARSIDUODA

PARSIDUODA arklys ir vežimas su visais pritaisymais. Priežastis parduvimo — pasipirkome trokų, tad arklys nebereikalingas. LIET. KOOPERACIJA, 39 Portland St., Cambridge, Mass. (5)

REIKALINGOS MERGINOS.

Visokiems dirbtuvės darbams. Darbo mokėjimas nereikalingas. Mokama alga laike mokinimosi.

AMERICAN RUBBER COMPANY

Arti Kendall Sq., Cambridge

PILIETINIO KARO VETERANAS IR PATI BUVO BLOGOS SVEIKATOS.

Dabar jie sako jiems labai pagelbėjęs paprastas vaistas.

"Mes žemiau pasirašusieji, vartojome Nuga-Tone'ą ir jis mums labai pagelbėjo nuo inksių kliuties, nervuotumo, vidurių užkietėjimo, skraudžio negalės, vidurių iškėlimo del nevirškinimo, ir susiturimo ir pataisė širdies veikimą. Jis sutaiso žmogaus kuną apskritai. Mes iš širdies galime patarti jį tiems, kurie serga augščiaus minėtomis ligomis. Aš pats esu 80 metų, o mano pati 76. P. S. Groesbeck ir pati, Shell City, Mo." Nuga-Tone padaro stebuklus tuksančiuose panašių atsitikimų. Jokis kitas vaistas negali jam prilygti. Pamėgink jį pats ir įsitikin. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai požitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba jį pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00. (Adv.)

CUNARD

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ PER LIVERPOOL

ant naujų didelių, puikių alieju varomų laivų:

SCYTHIA.....Birželio 23, Liepos 20
SAMARIA.....Birželio 9, Liepos 12

Greitas patarnavimas į Lietuvą ir į visas Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valgis.

Taipgi iš New Yorko, ypatiškai prižiūrėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Taip-gi reguliarini išplaukimai tiesiai į Hamburgą ant naujų aliejumi kurinančių laivų. 3 klesa (į Pilinavą $106.50). (į Hamburgą $103.50. Karčės taksų $5.00.

CUNARD originalai orderiai išmokami Lietuvoj greitai, užtikrinti garantuoti.

Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba

THE CUNARD STEAM SHIP COMPANY LEMITED
126 State Street,
Boston, Mass.

MALDAKNYGĖS

Naujai gautos iš LIETUVOS maldaknygės yra šiokios:

Mažas Aukso Altorius, audimo apdaru $1.00
Mažas Aukso Altorius, skūros apdaru $1.50
Aniolas Sargas, skūros apdaru $1.50
Aniolas Sargas, audimo apdaru ..... .65
Gilus Atsidūsėjimas, audimo apdarais, maža ..... .60
Visuomet su Dievu, audimo apdarais, maža ..... .60

Norėdami jas gauti kreipkitės pas

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. Main 2488

GEORGE H. SHIELDS

ADVOKATAS
811-812 Old South Building
294 Washington Street
BOSTON, MASS.
Valandos: 9 A. M. iki 5:30 P. M.
Gyvenimo vieta
10 WINTHROP STREET, EAST BOSTON
Tel. East Boston 152—J.

PIRMOS RŪŠIES BARBERNĖ

Nukerpam plaukus vyrams, merginoms ir vaikams.

Turime visokių kvepiančių tonikų plaukams.

Ateikite ir persitikrinkite, aš tikiu, kad busite patenkinti.

C. S. BABEN
116 DORCHESTER AVENUE
SOUTH BOSTON, MASS.
(PRIE PAT BROADWAY TUNELIO)

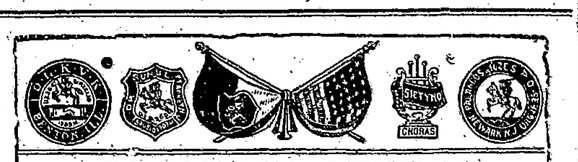

DRAUGIJU ATYDAI!

Dirbtuvė Vėliavų, Kukardų, visokių Ženklelių, Guzikučių, Antspaudų ir kitokių Draugystėms reikalingų dalykų.
Reikalaudami Katalogo ar Sampalų, pažymėkite ir jusų dr-tės vardą.
STRUPAS CO., 90-92 Ferry St. Newark, N. J.

Gera Sveikatą, Tai Didžiausia Palaima

Be jos mes negalime džiaugtis gyvenimu ir augti pasisekimuose.

Kada mes sergame, tai musų svarbiausiu dalyku yra gauti geras ir sumanus daktaras, kuris žino, kokiais keliais sugrąžinti mums sveikatą.

Aš gydau naujas taipgi ir užsisenėjusias ligas per daug metų ir tuosai mano ligos praktikavimas išmokino maže pagydyti ligas ir sugrąžinti mano pacientams gerą sveikatą labai trumpu laiku, lengviausiais budais ir pigiais.

X—RAY NAUDOJAMA TIK REIKALUI ESANT.

Mano ofisas turi visus įtaisymus, kokių tik gydymui reikalinga. Tai gi nepaisant, kaip sunki liga ir kaip ilgai sergi, ir kaip daug sykių Tu val nepasiekime atgavimo sveikatos. Aš pasirengęs parodyti Jums ką aš galiu padaryti, jeigu Jus man paveosite savo gydyti. Aš gydau šimtus kitų ligų ir galiu Jus pastatyti ant naujo tako, kuris Jus ves prie išgijimo—sveikatos, kokios esate vertas.

Mano Gydymo Kainos Yra Labai Žemos ir Sutarimai Lengvi.
Aš Neimu Mokesnio Už Patarimus.

DR. MORONEY

220 TREMONT STREET, BOSTON, MASS.
Priešais Majestic Teatrą.
Ofiso val.: 9 ryt. iki 8 vak. kasdien—Nedėliomis 10 ryt. iki 1 y. po piet

DR. A. J. GORMAN

(GUMAUSKAS)
DANTISTAS
705 Main St., Montello, Mass.
(Kampas Broad St.)
Tel. Brockton 5112-W.

Tel. So. Boston 2488

DR. J. C. LANDŽIUS

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
Gydo aštrias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų. Egzaminuoja kraują, spjaudalus, šlapumą ir tt. savo laboratorijoj. Suteikia patarimus laiškais kitur gyvenantiems. Adresas:
506 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Kampas G St. ir Broadway)
VALANDOS: 9—11, 2—4, 7—9

Tel. So. Boston 822
LIETUVYS DANTISTAS

DR. M. V. CASPER

(KASPARAVIČIUS)
Laikinai perkėlė ofisą po No.
426 BROADWAY, So. BOSTON, MASS.
Ofiso Valandos:
Nuo 10 iki 12:30 ryte ir nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. vak.
Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėliomis.

16 Metų South Bostone

DR. H. S. STONE

AKIŲ SPECIALISTAS
399a W. BROADWAY
VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

Tel. So. Boston 270

J. MACDONELL, M. D.

Galimo susikalbėti ir lietuviškai.
OFISO VALANDOS:
Rytais iki 9 val. Po pietų nuo 1—3.
Vakarais nuo 6 iki 9.
586 Broadway, So. Boston.

DID. LIET. KUN. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ADRESAI BOSTON, MASS.

PIRMININKAS — Vincas Zaleckas, 81 Mercer St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Antanas Pustelis, 146 Bowen St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Antanas Macejunas, 450 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — Juoz. Vinkevičius, 169 W. 6-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — Andrius Zaleckas, 307 E. 9-th St., So. Boston, Mass.
MARŠALKA — Aleksandra Jalmokas, 115 Granite St., So. Boston, Mass.

Dr. L. K. Keistučio dr-ja laiko mėnesinius susirinkimus kas pirmą nedėlioj kiekvieno mėnesio po No. 664 Washington St., Boston, Mass., 6-tą v. vakare. Ateidami drauge ir naujų narių su savim atsiveskite prie musų dr-jos prirašyti.

ŠV. ELŽBIETOS DRAUGIJOS HARTFORD, CONNECTICUT VALDYBOS ADRESAI.

Elžb. Mielnikienė, pirmininkė, 44 Cedar St., Hartford, Conn.
Labickienė, vice-pirmininkė, 90 Sheldon Street, Hartford, Conn.
Labickienė, Eždininkė, 44 Madison St., Hartford, Conn.
Barjona Karkauskaitė, fin. raštininkė, 16 Atlantic St., Hartford, Conn.
Pundzienė, prot. raštininkė, 19 Walcott St., Hartford, Conn.

Tos draugijos susirinkimai buna kas utrų nedėldienį kiekvieno mėnesio, Bažnytinėje salėje.

ŠV. KAZIMIERO B. K. DR-JOS SOUTH BOSTON, MASS. VALDYBOS ANTRAŠAI.

PIRMININKAS — Vl. Paulauskas, 314a 8-th St. Tel. So. B. 3335—M.
VICE-PIRM. — J. Jaruša, 440 E. 6-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — A. Janušonis, 1426 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — K. Kiškis, 428 E. 8-th St., So. Boston, Mass.
EŽDININKAS — L. Švagždis, 111 Bowen St., So. Boston, Mass.
GVARDARIS — P. Laučka, 393 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
DRAUGIJOS antrašas reikale — 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko 2-rą nedėldienį kiekvieno mėnesio 1-mą val. po pietų, parapijos svetainėj, 402 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

ŠV. JONO EV. BL. PASELPINĖS DRAUGYSTĖS VALDYBOS ADRESAI.

PIRMININKAS — J. L. Petrauskas, 252 Gold St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Kazys Ambrozas, 402 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Julius Savickas, 111 Bowen St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠTININKAS — J. Švagždys, 171 W. 6-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — A. Naudžiunas, 885 E. Broadway, S. Boston, Mass.
MARŠALKA — J. Zakis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2-rą val. po pietų šv. Petro parapijos salėj, 402 E. Seventh St., South Boston, Mass.

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasišventimas del katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinių indų ir net negu bažnytinės apeigos. Pakol to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atatiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skaityti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Kilian.

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Švento Juozapo Darbininkų Sąjungos.

DARBININKAS
Eina
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS.
Metams $4.50
Užrubežy—metams $5.50
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 64. UTARNINKAS, BIRŽELIO 5 D., 1923. *Kaina 4 centai.*

Mažas vaikas sukėlė didį gaisrą

GAISRAS.

Canaan, N. H. — Sudegė 47 namai ir žuvo vienas žmogus. Po nelaimei visi gyventojai taip atjautė padegėlius, kad tą pat dieną visus priglaudė.

Tą didį gaisrą sukėlė 4 metų vaikas bežaizdamas su degtukais.

NESUTIKIMAI TARP NEGRŲ.

New York. — Negrų organizacija, kuri mobilizavo kapitalą gabenti Amerikos negrus Afrikon ir ten įsteigti Juodąją Respubliką atsidūrė į teismo rankas. Skundžiamas Marcus Harvey, juodasis Mozė, pinigų eikvojime. Negrai kaip ir žydai, turi tokią srovę, kuri rūpinasi negrus sugabenti Afrikon ir ten steigti rasinę kultūrą. Buvo tam įsteigę Black Star Line. Tarp Amerikos negrų buvo skleidžiamas obalsis "Back to Africa."

DĖL PERKŪNIJOS.

Hopateong, N. J. — Laike audros perkūnija vietoj nutrenkė du žmones. Tas atsitiko bebėgant jiems keliu.

Pottsville, Pa. — Laike audros vienas žmogus buvo perkūnijos nutrenktas ir kilęs del perkūnijos gaisras nuostolių padarė už $200.00.

LAIKYSIS SAVO.

Washington. — Augščiausiajam Teismui paskelbus, kad svetimų šalių laivai į Amerikos uostus svaiginamų gėrimų nei užpečietijė negali gabenti į Amerikos uostus, kitos valstybės atsiuntė Amerikos valdžiai protestus. Tečiau Amerikos valdžia protestų nepaisė ir nuo birželio 10 d. turės būti taip, kaip teismas išsprendė.

SUDEGĖ TEATRAS.

Helsingfors. — Gautomis žiniomis, Petrogrado opera sudegė ir daug žmonių žuvo kilus panikai ir visiems šokus prie durų.

Laike lošimo drabužiai vieno aktorių užsidegė ir greitai padegė scenerijas. Nors greitai nuleista saugiąją užlaidą, tečiaus panika jau buvo apėmusi publiką, kuri grūdosi prie durų, vieni kitus mindami po kojų. Žinia nepaduoda kiek žmonių žuvo, bet tik pasitenkina pasakymu, kad "daug žmonių užmušta ir dar daugiau sužeista."

Gaisrininkų pastangos užgesinti gaisrą nuėjo niekais. Puikus teatro namas sudegė.

UŽPUOLĖ PATRIARKĄ.

Konstantinopolis. — 300 graikų buvo užpuolę pravoslavų patriarką. Jį apstumdė ir reikalavo rezignuoti. Patriarka išgelbėjo turkų policija. Dabar patriarkas yra saugojamas turkų ir francūzų policistų.

IR JAPONIJA PROTESTUOJA.

Washington. — Japonija taip pat formaliai pakėlė protestą, kad jos laivams, turintiems svaigalų, uždrausta įplaukti į Suv. Valstybių uostus.

D'ANNUNZIO PARYŽIUJE.

Paryžius. — Pirmu kartu po karo čionai aeroplanu atskrido žinomas italas Gabriel d'Annunzio. Ties Alpų kalnais jį sutiko 24 francūzų militariniai aeroplanai.

Westfield, Mass.—Arthur G. Loomis buvo suareštuotas už girtybę. Iš gėdos jis ėmė ir pasikorė.

NAUJAS VOKIETIJOS PASIŪLYMAS.

Berlynas. — Kancleris Cuno ir finansų ministeris Hermes turėjo konfidencialį susirinkimą su atskirų vokiečių valstybių premierais. Tartasi kontribucijos klausime.

Nutarta, kad pati Vokietija negali paduoti galutinos kontribucijai sumos. Paliekama tai atlikti atviroms diskusijoms.

Tečiaus pažymėta, kad Vokietija kas meti gali išmokėti po 1,000,000,000 auksinių markių ir tas išmokėjimas garantuotas.

Tos sumos kasmetinis mokėjimas bus pasiųstas patvirtinti Reichstagui.

Chicago.—Bernard Krell, kuris turėjo viso šešias pačias, liko nuteistas nuo 1 iki 3 metų kalėjiman už apsivedimą su šešta pačia dar nesukakus metams po persiskirimo su penktaja pačia, kas yra draudžiama Illinois valstijoje.

DAR NESUSITAIKĖ.

Maskva. — Rusijos valdžia dar nemano, kad dalykai su Anglija jau užbaigti. Anglija reikalauja, kad Rusija iš Afganistano ir Persijos atšauktų savo atstovus. Anglija be to reikalauja, kad iš rusų pusės nebūtų tose vietose vedama jokios prieš Angliją propagandos. Rusijos laikraščiai ima rašyti, kad Rusija nusileidus kiek galėjus ir daugiau nusileisti negalėsianti. Maskvos laikraščiai teipgi rašo apie pasirodymą Anglijos laivų Murmansko pakrantėse.

BOMBARDAVO PREZIDENTĄ.

Washington. — 8,000 vaikų buvo suorganizuoti pasveikinti prezidentą Hardingą. Vaikai užmiršo apie discipliną, puolė prie prezidento ir ėmė bombarduoti gėlėmis. Su prezidentu buvo ir jo žmona.

ŽUVO 4,600 ŽMONĖS.

Allahabad. — Centralinės Persijos šiauriuose žemės drebėjimas atsikartojo.

Anot žinių, žuvę apie 4,600 žmonių. Šeši kaimai visai sugriauti. Gyventojai išbėgioję į visas puses.

DARBININKŲ REIKALAI.

NEIŠTESĖJO.

New York.—Judge Gary, plieno korporacijos viršininkas, buvo paskelbęs, kad plieno dirbtuvėse bus sutrumpintos darbo valandos. Sakė, kad jis pats rūpinsis, kad korporacijos direktoriai nutartų trumpesnes darbo valandas. Bet pažado neištesėjo. 12 valandų darbas dienoj pasiliko.

PAKĖLĖ ALGAS.

Pittsburg, Pa. — Strytkarių darbininkams algos tapo pakeltos ant 7c. valandoj. Dabar motormanai ir konduktoriai gaus po 67c. valandoj.

ROJALISTAI FRANCIJOJ.

Paryžius. — Francijos valdžia susekė rojalistų suokalbį. Rojalistai plenuoja nuversti respublikos valdžią ir įsteigti monarchiją. Francijos fašistai esą rojalistai.

TRŪKSTA DARBININKŲ.

Springfield, Mass.—State Free Employment ofisas paskelbė, kad Connecticut valstijoj farmeriams labai pritruko darbininkų. Farmeriai tikisi, kad pasibaigus kolegijose ir universitetuose mokslo metui daug studentų atvyks dirbti ant farmų.

ANTRA ŽIEMA.

Butte, Mont. — Montanos valstijoj prasidėjo antra žiema. Oras atšalo ir gerokai pasnigo.

PRIEŠ PROHIBICIJĄ.

Albany, N. Y. — Gub. Smith pasirašė bilių, kuriuo panaikinama New Yorko valstijoj prohibicijos vykinimas. Jis pareiškė, kad Suv. Valstijų kongresas turi pakeisti prohibicijos įstatymą ir leisti vartoti lengvą vyną ir alų.

VOKIETIJOS DEFICITAS.

Berlynas. — Valstybės taryba patvirtino Reichstagó pravestą 1923 metams biudžetą. Biudžete nurodoma 12,400,000,000,000 markių deficito.

Vienas Chicagos biuro valdininkas per 15 metų nusuko 82,000 dolerių. Nubaustas kalėjimu ligi 10 metų.

Laikykitės į L. D. S. susirinkimus.

NEGRAS DIDVYRIS.

Springfield, Mass. — Vienas darbininkas dirbdamas 24 pėdų gilumo duobėj, tapo gazo apsvaigintas. Niekas nedrįso leistis jo gelbėti. Tada negras, James Brown, nusileido, aprišo apsvaigusį darbininką virve ir abu po to buvo ištraukti iš duobės. Pritroškusis darbininkas buvo atgaivintas. Negras bus rekomenduotas gauti Carnegie'o aukso medalį.

BŪSIĄS KANDIDATU.

Kansas City, Mo. — W. G. McAdoo, buvusis Suv. Valstijų iždo sekretorius ir ex-prezidento Wilsono žentas, pasakė, jog jis būsiąs kandidatu į prezidentus ateinančių metų rinkimuose.

KAIRIEJI SOCIALISTAI IŠTEISINTI.

Londonas. — Italijos atstovų buto narys Menotti Serrati ir kiti žymūs kairieji socialistai liko išteisinti, sako Milano žinia. Jie buvo kaltinami už suokalbį prieš valstybę ir teismui juos išteisinus, jie tapo paliuosuoti.

Serrati yra redaktorius buvusio socialistų laikraščio Avanti. Jis nesenai lankėsi Rusijoje ir dalyvavo komunistų internacionalo suvažiavime, kuriame buvo nutarta pradėti griežtą kovą su fašistais. Internacionalas išleido ir atsišaukimą į Italijos darbininkus, kviečiantį juos nuversti fašistų valdžią. Vėliau įvykusiame Italijos socialistų suvažiavime Serrati ir jo sekėjai pašalinti iš partijos ir nuėjo su komunistais. Jo laikraštis pasmerkė tokį Serrati nusistatymą, tad jis pašalino senuosius redakcijos darbininkus, o paskyrė komunistus. Neužilgo po to Serrati ir jo laikraščio štabas ir tapo areštuoti.

SUGAVO 42 IMMIGRANTU.

Tarpon Springs, Fla. — 42 immigrantai iš Ispanijos ir Italijos, kurie šmugelio keliu bandė įsigauti į Jungt. Valstijas, tapo suimti ir išgabenti į Tampą kalėjimą. Jie sakosi užmokėję po $140 už kelionę ir užtikrintą įvažiavimą į šią šalį.

PASIŲNTĖ SUSTIPRINIMU.

Madrid. — Ispanijos valdžia skubiai pasiuntė į savo koloniją Afrikoj sustiprinimą, nes ten ispanų jėgos vietinių gyventojų buvo supliektos.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

VALSTYBĖS PAJAMOS IR IŠLAIDOS

už pirmą keturdalį 1923 m.

Nustatytasai valstybės biudžetas sausio, vasario, kovos mėnesiais buvo šitaip vykdomas.

Pajamos. Už tuos trys mėnesius Valstybė turėjo paprastų ir nepaprastų įplaukų lit. 29,226,002,33 1923 sausio 1 dienai buvo likę 5,318,811.65. Taigi viso labo pajamų gauta 35,929,820.15. Daugiausiai pajamų gauta iš muitų 7,670,698.23; toliau eina miškų pajamos 5,100,479.11; plačiųjų gelžkelių 1,367,584.85; gėrimų 3,877,658.81; tabako 1,540,938,25; prekybos ir pramonės 1,973,206. Žemės ir nekilnojamų turtų mokesčių tegauta 1,092,070.06. Daugiausiai tad pajamų gauta iš netiesioginių mokesnių (akcizų, muitų) 13,176,428; iš valstybinių turtų (miškų, valstybės įmonių, gelžk. ir tt.). 7,385,925. Tiesioginių mokesnių, atseit nuo žemės, prekybos, pramonės patentai 3,066,447.68 lit., vadinas vos dešimtąją dalį visų pajamų, kas yra pasigerėtinas dalykas.

Išlaidos. Daugiausiai iš leista karo ministerijos reikalams 15,091,497.20; Susisiekimo ministerijai 5,824,422.05; Švietimo ministerijai 2,597,884.18; Vidaus Reikalų Min. 1,951,483.91; Užsienių Reikalų Min. 1,467,596.93; Žemės Ūkio ir Valstybės T-tų Min. 1,778,988.09; Teisingumo M-jai 692,639. Valstybės skolų sumokėta 438,707,07 1; Ministerių Kabinetui 270,223.05; Seimui 187,414.85; Respublikos prezidentui 34,137.88; Valstybės Kontrolė 124,785.94; Žydų ministerijai 20,275.90; Gudų m-jai 17,950.38. Viso labo paprastų ir nepaprastų išlaidų buvo 1923 metais iki 1 bal. — 31,552,30974.

Balandžio 1 d. liko valstybės kasoje litų 4,377,510.41. Atsiminus, kad litas yra pilnai padengtas tvirta valiuta, galima pasidžiaugti, kad mūsų finansinė padėtis yra visai gera. Reikia tikt lito vertę išlaikyt aukso vertės aukštumoje ir atidaryti platesnį kelią šalies eksportui. Todėl kuogreičiausiai reikia Klaipėdos uostą tvarkyt ir paimti savo žinion.

LIET. UNIVERSITETO STUDENTŲ SUDĖTIS.

Sulig statistikos, sudarytos iš sąrašų studentų, įsiregistravusių iki kovo 1 d. 1923 metų pavasario semestrą, L. Universitete yra 789 studentai. Lietuvių — 432, žydų — 342, rusų — 4, vokiečių — 3, lenkų — 7, karaimų — 1. Vyrų studentų — 364, moterų — 225; Lietuvos piliečių — 774, svetimtaučių — 15. Tarnavusių kariuomenėj st. — 225, netarnavusių kariuomenėj — 339. Eina mokslus be tarnybos — 373. Laisvų klausytojų — 136.

Daugiausia studentų turi medicinos fakultetas: lietuvių — 101, žydų — 182, rusų —3, vokiečių — 3, lenkų 4; toliau seka teisių fakultetas: lietuvių — 135, žydų — 45, lenkų — 1, laisvų klausytojų 27. Teologijos fakultetas turi 60 studentų (59 lietuviai ir 1 lenkas) ir 23 laisvus klausytojus. Moterų teol. f. — 7.

Į šią statistiką neįtraukti studentai išvykę Klaipėdon ir studentai kariai, už kuriuos Krašto Ap. Min. apsiėmė sumokėti mokslo mokesnį ir iki šiol dar nesumokėjo ir studentai, kuriems del neturto mokslo mokesnio sumokėjimas atidėtas iki š. m. gegužės 1 d.

Ši statistika rodo, kad L. Universitetas nėr taip labai užplautas svetimtaučiais, kaip iki šiol buvo kalbama ir rašoma, net buvo skleidžiamos žinios, kad vieni žydai sudaro 60 nuoš. Įvedamos reformos kas link lietuvių valstybinės kalbos žinojimo galima tikėtis žymiai prisidės prie didesnio L. U. sulietuvinimo.

KAUNO BLOGUMAI.

Pakilus didesniam vėjui, Kaune nėr kur pasidėti. Dulkių prineša į akis, sugadina drabužius, lekia jos pro atvirus langus ir duris į kambarius. Miesto tėvai, pastatyti žiūrėti miesto tvarkos ir švarumo, daugiau rūpinasi partiniais ir tautinių ambicijų reikalais, negu mieso padėtimi. Pats miesto galva kartu nor būti, Seimo nariu ir aktyviu partijos nariu.

Jei miesto Valdyba nusamdytų porą gatvių laistytojų ir jie bent porą kartų saulėtom ir vėjuotom dienom palistytų didžiąsias gatves, kur gausiau publika vaikščioja, tai vienas nepakenčiamas blogumas būtų pašalintos. Red. (Netaip lengva kaip manotei).

Antras blogumas, tai ankstyvas darbas prie "kanalizacijos." Publikos pilnos gatvės, jos tarpe neretai sukas užsienio žmonės, o čia pro akis šliaužia "loviai" arba teka iš užkampių paleisti "upeliai." Dvokia, akd net nosis susisuka.

Red. prier.: (O gal miesto tėvas be nosų ir ne užuodžia?). (Kauno "Laisvė")

LIETUVIAI DARBININKAI, ATMINKITE!

Kad "Darbininkas" jau parduoda Lietuvos pinigų—litų perlaidas ir savo draugams darbininkams suteikia patarnavimą. Tai-gi visi tie, kurie norite, kad Jūsų siunčiami Lietuvon pinigai patektų į Jūsų giminių rankas, visuomet kreipkitės pas "DARBININKĄ," jisai visuomet nuoširdžiai Jums ptaarnaus.

Darbininkai, atsimnkite kad "Darbininkas" yra Jūsų DIDŽIAUSIAS DRAUGAS.

Siųsdami pinigus ar klausdami litų kainų visuomet adresuokite laiškus šiaip:

"DARBININKAS,"
366 West Broadway, Boston 27, Mass

DARBININKAS

Eina iš South Boston'o utarninkais, ketvergais ir subatomis. Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga.

"DARBININKAS"
(THE WORKER)

THE LITHUANIAN TRI-WEEKLY PAPER.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by ST. JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR.

"Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879." "Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918."

Subscription Rates:

Yearly $4.50
Boston and suburbs $5.50
Foreign countries yearly $5.50

KĄ VILNIEČIAI MANO-

Vilniaus lietuvių laikraštyje "Lietuvos Rytai," gegužės 15 d. š. m. laidoje gvildenama apie tai, kodel Lietuvai politikoj nevyksta. Nurodoma, kad Lietuvos premieras Galvanauskas yra alijantų šalininkas, o visgi jam nepavyko su alijantais vesti dalykus atsakančiai Lietuvos reikalams. Ir nurodoma, kad Lietuvos bėda pirmiausia tame, kad "Lietuvoje nebuvo bent ligi šiol aiškaus šeimininko. Nelemtas frakcinis Lietuvos ligi šiol buvusių seimų pasiskirstymas neleido pageidaujamoms sąlygoms susikonsoliduoti."

Šitie išvedžiojimai buvo daryti kol dar nebuvo žinių apie rinkimus naujijin seiman. Dabar matome, kad seimo sąsfatas ne griežtai skiriasi nuo abiejų buvusių seimų.

Antra Lietuvos nesiseki mo priežastis, kaip minėtame laikraštyje nurodoma, esanti tame, kad Lietuva nesudariusi artimesnių ryšių nei su viena valstybe.

KAIP ELGĖSI

Kaip paprastai po rinkimų kad būdavo dabar socijalistai ir laisvamaniai ėmė rašyti apie agitacijos būdus per pastaruosius rinkimus seiman. Žinoma, jie prikalba apie "baisius" katalikiškųjų partijų agitacijos būdus. Tečiau jie dabar nerašo apie tai, kaip "žmonės" katalikų kalbėtojus bei agitatorius sumušė. Tą daro ne be reikalo. Jie suprato, kad apie tai rašydami jie sau per galvą drožtų. Pasirodo, kad jų žmonės prieš katalikus griebėsi razbainiškų priemonių. Štai ką apie tai rašo "Tiesos Žodis":

"Socijalistai ir valstiečiai šiose vietose sumušė krikščionis: Kurtuvėnuose — Čėplą; Obelinuose — nežinomą amerikietį, kuris išdrįso pasakyti Purėniene, kad neteisybę kalba; P. galoj — daug katalikų tapo sukruvinta, jų tarpe jaunų mergaičių buvo; Vyiveriuose — Orinigus atsivestieji ginkluoti šaulai šaudyų kulbėmis mušė per galvažmones; Smilgiuose — valstietis liaudininkas Radzevičius puolė su savo peštukų komanda mušti b. St. Seimo narį A. Šmulkštį, bet žmonės apgynė; Andrionišky — socijalistai ir valstiečiai kumštimis sudavė b. S. Seimo nariui Simanauskui; Plokščiuose, pradėjus kalbėti Seimo sekretoriui K. Ambrozaičiui, valstiečių liaudininkų vadas Šileika jam pareiškė: "jei brangini savo kraują, mitingo prieš valstiečius nedaryk."

NAUJOS TVARKOS PAGRINDAI

UOSIS

KAIP GILIAI MES ESAME ĮSMUKĘ.

Čia turiu amenyje mūsų visuomenės įsipainiojimą į kapitalizmo sistemą. Visi mūsų luomai, visi sluoksniai yra tarsi kokiais retežiais surišti su dabartine tvarka.

Didžiausia šalies pajėga — darbininkai yra labjausia tos sistemos pavergti ir jiems vieniems pasiliuosuoti be šviesuolių pagelbos — nėra galimybės. Trūksta šviesos, trūksta vienybės.

Iš antros pusės piniguočių luomas, užvaldęs visas gyvenimo sritis, lyg tapo apsvaigintas savo galybe ir nei manyte nemano apie atmainas. Sprendžiamoji rolė kol kas priklauso inteligentijai — profesijonalams. Jeigu tasai vidurinysis luomas turėtų daug idealizmo ir doros — tada jisai susidėtų su darbininkais ir priverstų kapitalą tarnauti darbo žmonėms. Ne kapitalas samdytų tada darbo žmones, bet darbo žmonės samdytųsi kapitalą. Bet su mūsų apšviestūmais kaip tik ir įvyko didelė nelaimė: kaip tik jie ėmė netekti tikybinių idealų, tad ir nuėjo ne su tais, kurių skriaudos šaukėsi jų pagelbos, bet su tais, kurie jiems daugiau mokėti žadėjo.

Amerikoje gal tik vienas iš šimto lojerių — darbininkų prietelis: beveik kiekvienas užtat svajoja patapti turtingos korporacijos lojeriu. Ta pati istorija ir su kitais profesijonalais?

Kunigai? Tie gali būti ir ištikrųjų yra labjausiai bešališki ir labjau atjaučią vargą ir skriaudą. Bet žymesnio ką nors socijalėje srityje nuveikti ir jiems sunku. Jie turi atsižiūrėti į savus biznierius, pramoninkus ir tt.

Moksleivių didžiuma ruošiasi eiti pramintais takais. Kapitalas savo viliojimais išgaudo gabiausias pajėgas ir priverčia sau tarnauti. Tas pats prasideda ir Lietuvoje. Mažne visa Lietuvos inteligentija, išskyrus gal tik dvasiškiją, jau įsukta į kapitalizmo ratą. Jaunuomenė — studentija daugiausia veržiasi į tokius mokslus, kurie galės tuojau nešti apčiuopiamos naudos. Bankai jau pradėjo anklėti sau darbininkus.

Atsiminkime tuos kelis prabėgusius metus čia mūsų išeivijoje, kada steigėsi mūsų bendrovės. Veik visi mūsų gabesnieji vyriukai buvo pakinkyti darban — organizuoti kapitalą. Pridygo ofisų, agentūrų; jos prisipildė mūsų idealistais. Kiti nuėjo tarnauti net neabejotiniems sukčiams. Bet darbininkai liko be prietelių, be vadų.

Imkime kurią nors mūsų didžiulę koloniją. Pasidairę pamatysime, kad beveik nebėra žmonių, kurie galėtų naujus kelius pravesti. Darbininkų minios vargsta, kenčia ir tyli, nors visus maitina ir išlaiko. Biznieriai džiaugiasi darą pelnus iš tarpininkavimo. Profesijonalai džiaugiasi savo bizniais. Kunigai džiaugiasi, kad ramybė viešpatauja. Jų ir priedermė žiūrėti, kad būtų ramybė. Ir taip skriaudos toliau tęsiasi ir vis auga. Bet kartu auga ir pasipriešinimo jausmas darbininkų krūtinėse.

Kurgi išėjimas?

Drąsiai ir aiškiai atsakome: *Kooperacijoje.*

Turėtume čia pridurti: taip-pat ir darbininkų unijose ir politinėse partijose. Taip. Bet kooperacija be abejo iš tų trijų yra svarbiausia.

Tie darbininkai, kurie mato ir supranta jos reikalą —

Tie profesijonalai, kurie užjaučia darbo žmonėms —

Tie moksleiviai, tas jaunimas, kurių širdys idealą pamylusios —

Visi jie turi sueiti į kiūrą, paduoti vieni kitiems rankas ir stoti į bendrą kooperatyvį darbą.

Didelės pajėgos yra mumyse. Ligšiol jos dirbo ir vergavo kapitalizmui.

Nuo šiol mes jas galime nukreipti naujais keliais.

Visi mes vartotojai. Visi perkamės ko mums reikia. Susitarkime nebeduoti pelno tarpininkams, o palikti jį sau, pirkdami savo krautuvėse, savo sandėliuose. Po metų kelių-keliolikos žiūrėkime kas pasidarys.

Didžiuma mūsų turi susitaupę cento. Jį laikome kapitalistų bankuose. Imkime taupyti pinigus savo kooperatyviuose bankuose, žiūrėkime kas iš to pasidarys.

Jei vienybė ir susipratimas atsirastų darbininkų miniose — tai po metų puskapio — didžiuma kapitalų būtų jų rankose — ir tam nereikėtų nieko žudyti ir nieko nereikėtų į kalėjimus kišti. Visa tai įvyktų kuoramiausiu būdu.

Suomiai atvyko į Ameriką jau su kooperatyvėmis idėjomis ir jausmais. Jie patapo čia kooperacijos pijonieriais. Savo vardą jie užrašė aukso raidėmis šios šalies istorijoj.

Jų čia mažiau kaip lietuvių. Mes neatsivežę tos idėjos iš Lietuvos nors čia ją pagaukime ir nors antrą vietą šalę suomių užimkime.

Kooperacija paliko suomius vienybėje; teikia jiems gerbūvį. Kooperacija ir mums patarnaus kaipo vienijantis ryšys, suteiks mums netik garbingą vardą čia, bet, kas svarbiausia, pamatą mūsų ateities gerbūviui. Nes nors kooperacija iš pradžių reikalauja pasišventimo — darbo ir nors nežada išpradžių didelių pelnų, bet ateitis jos daug tvirtesnė ir pastovesnė negu tvirčiausios korporacijos, ar didžiausio banko, nes ji stovi darbo ir teisingumo pamatais.

Taigi metę visus vilius ir monus pastukime iš kelio skriaudų ir nelygybių — į kelią teisybės ir brolybės ir drąsiu žingsniu žengkime pirmyn. Ateitis priguli kooperacijai.

Iš Ko-operacijos Judėjimo

KOOPERACIJA AMERIKOS ŪKININKŲ TARPE.

Jau apie pusę šimto metų, kaip Amerikos ūkininkai ėmė tverti kooperacijas. Pirmutinės iš jų neturėjo didelio pasisekimo, nes įstatymai buvo nepalankūs, priešingi Ročdelio principams. Galima buvo organizuoties tik taip, kad už kiekvieną šėrą vienas balsas. Tie kurie daugiau pinigų įnešdavo, kitus perbalsuodavo, ir kooperatyvai netrugdavo patekti į jų rankas.

Nuo 1910 metų Amerikoje pradėjo gauti pripažinimo Ročdelio principai. Nuo to laiko ir kooperacija tarp ūkininkų labjau pradėjo plėsties. Buvo steigiama dvejopo typo kooperatyvų: Ročdelio ir Danijos. Pirmojo typo kooperatyvai suorganizuoja kapitalą, superka iš ūkininkų (narių ir nenarių) prekes ir jas parduoda su pelnu, rinkos kainomis. Pelną išdalija tarp narių ir apskritai tarp tų, kurie duoda biznį. Danijos typo kooperatyvai — yra tik ūkininkų agentas. Jie visą pelną gautą iš pirkimo ir pardavimo — grąžina nariams, atskaitydami — tik biznio vedimo iškaščius. Ačiū Ročdelio principų propagandai, apie 4.5 valstijų priėmė įstatymus, palankius kooperacijai. Mažne visi iš ūkininkų kooperatyvai patarnauja jiems perkant ir parduodant produktus. Didžiuma jų yra Danijos typo. Pirmiausia čia ėmė organizuoties Kalifornijos vaisių augintojai. Jų kooperatyvai parduoda vaisių už apie 80 milijonų dolerių kas metai. Jų pavyzdį pasekė kviečių augintojai Washingtono, Oregono valstijų (parduoda apie 40 milijonų bušelių į metus); paskui North Dakota, Nebraska, Colorado, Kansas, Oklahoma ir kitų valstijų farmeriai. Apskaitoma, kad farmerių kooperatyvai parduoda bendrai kas met apie 100 milijonų bušelių grūdų. (Tų draugijų nariai padaro sutartį visus savo grūdus parduoti tik per savo draugiją). Nesenai susiorganizavo ir bovelnos augintojai. Žinovai apskaito, kad išviso Suv. Valstijose esama apie 400 didžiulių ūkininkų organizacijų, kurios turi narių apie pusę milijono, ir parduoda per metus savo produktų daugiau kaip už tris milijardus dolerių. Gyvulių augintojai taip-pat yra susiorganizavę. Jų organizacijos parduoda į metus gyvulių už apie 150 milijonų dolerių.

Nesenai ūkininkai pradėjo steigti kooperatyves apdraudos draugijas. Tos Danijos typo draugijos taip išaugo labjausia del to, kad labai lengva jas suorganizuoti, nes nereikalaujama sudėti didelio kapitalo. Jos tik tarpininkauja pardavime.

Vienas didelis trūkumas buvo ir tebėra farmerių gyvenime, tai kad jie nesuorganizavo sau kredito, nesteigė savo kooperatyvių bankų. Tuo pasinaudojo miestų bankininkai ir uždėjo ant ūkininkų savo pražūtingą leteną. Valdžia nesiskubino farmerių gelbėti. Nebuvo ligšiol ir įstatymų, leidžiančių steigti koopertyvius bankus. Tik pastaraisiais laikais kelios valstijos (k. a. North Caroline, Massachusetts, Ohio, Texas ir k.) išleido įstatymus leidžiančius steigti mažus bankus (credit unions).

K.

PRANEŠIMAS LDS. CONN. APSKRIČIO KUOPOMS

L. D. S. Conn. Apskričio pusmetinis suvažiavimas įvyks Birželio 24-tą d., 1923 metuose, 1-mą val. po pietų Šv. Juozapo parapijos mokykloj, 46 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Gerb. L. D. S. Conn. apskričio kuops, trūkitės kiekviena kodaugiausia atstovų prisiųsti į šį suvažiavimą, nes šis suvažiavimas yra priešseiminis. Lai kiekviena kuopa įteikia savo atstovams kodaugiausia ir geriausia apgalvotų įnešimų ir patarimų kaip galima pagerinti darbininkų būvį.

Lai neatsilieka nė viena kuopa nuo šio suvažiavimo, nes iš šitų atstovų bus renkami delegatai į seimą.

Visos kuopos į darbą, gaminkite įnešimus ir rinkite atstovus.

Michalina Blažauskienė,
L.D.S. Conn. Apsk. Rašt.

PROTOKOLAS

New Yorko ir New Jersey L. D. S. apskričio suvažiavimas įvyko gegužio 20 d., 1923 m. G. J. Bartašiaus svetainėje, 498 Washington St., New York City.

Kadangi apskričio valdyba nepribuvo, tai susirinkimui vedėjas tapo išrinktas P. J. Kyrius, rašt. J. Šereika.

1. Susirinkimas tapo atidarytas su malda 3-čią val. po pietų.

2. Tolimus sekę maudatų priėmimas. Delegatus prisiuntė sekančios kuopos: New Yorko 9-ta kuopą atstovavo Z. Maksvilius, V. Bagdonas, P. Zuikiatė, P. Pašėlulis, D. Kašėta; Brooklyn, 12-tą kuopą atstovavo V. Pukas, V. Daubaras, P. J. Kyrius, nepribuvo K. Krušinskas ir K. Dumblis. Newarko 14-tą kuopą atstovavo P. Butkus, J. Šereika, V. Antulis, D. Janulionis, nepribuvo A. Vilimaitis; Paterson 18 kuopą atstovavo J. Spranaitis, Ign. Kulikaitis. Svečiai atsilankė: iš New Yorko mokslėivis J. Tamošaitis ir A. Dimita. Svečiams suteikta sprendžiamasis balsas.

Harrison'o ir Elizabeth'o kuopos delegatų neprisiuntė.

3. Sekė raportai kuopų. New Yorko 9-ta kuopa aiškina, kad nariai mažai lankosi ant susirinkimų užtatai ir veikimas sumažėjo. Narių turi 30. Pinigų kasoje mažai. Brooklyno 12 kuopa aiškina, kad narių turi 30. Veikimas iki šiol mažas. Ateity, tikimasi veikimas pagerės. Patersono 18-ta kuopa aiškina, kad gyvuoja gerai. Narių turi 25 ir pinigų yra kasoje. Randasi apskričio knygos kuopoje, kurias apskritis progai prisėjus galės panaudoti išplatinimui. Newarko 14-ta kuopa aiškina, kad gyvuoja pusėtinai. Narių turi 50. 4 nariai išvažiavo į Lietuvą, 1 pasimirė, 1 išbrauktas, 5 nauji prisirašė; gegužio 13-š. m. turėjo surengę magišką vakarą, ant rudens rengiasi prie perstatymo klasiško veikalo "Veidmainiška Meilė Apjakina." Kad LDS. 9-tas seimas įvyks Newarke, čadama surengti pirmą vakarą iškilmingą vakarienę, antra vakarą — milžinišką koncertą. Kviečiame apskritį, kad paremtų mūsų tą prakilnų darbą.

4. Raportas organizatoriaus P. J. Kyriaus. Aiškina kad dirbęs kiek galėjęs. Parašęs keletą agitatyviškų straipsnių į laikraščius. Raportas priimtas.

5. Nutarta likusias knygas palikti apskričio valdybos priežiūroj ir progai pasitakius platinti.

6. Nutarta surengti išvažiavimą. Komisija išrinkta iš sekančių ypatų: Z. Maksvilius, P. J. Kyrius, V. Antulis, J. Spranaitis. Jie apsiėmė surasti išvažiavimui vietą.

7. Nutarta kad apskritis paragintų kuopas kad kiekvienas kuopos narys būtų organizatorium, t. y. kalbytų ir prirašinėtų naujus narius, laikrašti užrašinėtų, platytų geras knygas, žodžiu sakant, platytų gerą katalikišką spaudą.

8. Nutarta, kad kiekviena kuopa savo susirinkimuose rengtų diskusijas ir gvildentų darbininkų klausimą. Tokiu būdu priratytų narius daugiaus lankytis į kuopų susirinkimus.

9. Nutarta kad apskritis surengtų debatus arba diskusijas. Tas palikta apskričio valdybai.

10. Buvo skaitytas laiškas iš Naujosios Anglijos Apskričio, kur plačiai nurodo reikalingumą finansiškos pagelbos "Darbininkui." Vienbalsiai visi tam pritarė ir nutarė, kad kiekvienas delegatas parvažiavęs ragytų savo kuopas ir pavienius narius prisidėti perkant L. D. S. namo bonus. Kadangi N. Y. ir N. J. apskritis mažai pinigų kasoje turi, tai nutarė nors L. D. S. namo boną paaukoti vertės 25 dolerių.

11. Išrinktas delegatas į L. D. S. 8-tą seimą J. Spranaitis iš Paterson'o. Nors buvo tariama, kad delegatui už sugaištas dienas užmokėti iš apskr. iždo, vienok gerb. J. Spranaitis apsiėmė veltui, be jokio atlyginimo.

12. Nutarta kad L. D. S. seimas išneštų rezoliuciją Lietuvos valdžiai, kad greičiau vykdytų žemės reformą, tai yra dalintų žemės bežemiams ir mažažemiams.

13. Nutarta išnešti rezoliuciją apskričio vardu kas-link Vilniaus ir pasiųsti į atatinkamas vietas ir viešai tą rezoliuciją skelbti spaudoje. Rezoliucijos pagaminimui išrinkta komisija: V. Daubaras ir V. Pukas.

14. Nutarta pasiųsti laiškus buvusiai apskričio valdybai su padėka už ilgą pasidarbavimą L. D. S. labui ir kad ant toliaus nenustotų energijos dirbti organizacijos labui.

15. Išrinktas korespondentas D. Janulionis.

16. Buvo renkama apskričio valdyba. Kandidatais į pirm. P. J. Kyrius ir D. Janulionis. Didžiuma balsų pirmininku išrinktas P. J. Kyrius, pagelbininku D. Janulionis. Kandidatai į rašt. J. Šereika ir Ig. Kulikaitis. Didžiuma balsų rašt. išrinktas J. Šereika. Kandidatai į kasierius V. Daubaras ir J. Spranaitis. Didžiuma balsų kasieriu išrinktas V. Daubaras.

17. Ateinantį suvažiavimą nutarta laikyti Central Brooklyne.

19. Susirinkimas tapo uždarytas 6:30 val. vak. su malda per pirm. P. J. Kyrius ir rašt. J. Šereika.

PIRKITE PINIGŲ PERLAIDAS PAS "DARBININKĄ"

KELIAUK LIETUVON PER KLAIPĖDĄ SU PALYDOVE

Liepos 7 d. šiais metais naujausiu ir didžiausiu Royal Mail Linijos laivu OHIO.

Laivas OHIO yra naujausias, su patogiausiais įrengimais ir tik ketvirtu sykiu plaukiąs per vandenyną.

Keliaujančių reikalus iš Bostono ir New Yorko iki pat Kauno ypatiškai prižiūrės gabi ir inteknninga lietuvaitė, *Marijona Dusevičiutė*, Lietuvių Prekybos Bendrovės, Laivakorčių skyriaus darbininkė.

Dabar patogiausias laikas aplankyti savo Tėvynę Lietuvą kuomet ji yra pilniausiame gražume.

Tam tikslui mes ir rengiame šią specialę lietuviams ekskursiją su patyrusia palydove.

P-lė Marijona Dusevičiutė.

P-lė Dusevičiutė yra amerikietė, metus laiko gyvėnusi Lietuvoje ir su-kelionės reikalais iš visų pusių apsipažinusi.

Važiuojantiems apsilankyti pagaminame sugrįžimui dokumentus su kuriais į 6 mėnesius galės be jokių kliūčių sugrįžti. Pasus ir vizas parūpiname. Klauskite tuoj platesnių informacijų laiškais ar ypatiškai pas

LITHUANIAN SALES CORPORATION
414 Broadway, So. Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLIONIJOSE.

BALTIMORE, MD.

"Darbas" 10 No. rašo, kad Baltimorėje siuvėjai gavo pakelti algas 10 nuoš. 11 d. gegužio, o mes darbininkai nejaučiame nė kokio pakėlimo. Jaučiamės laimingi, kad už tą patį mokesį gautume pilną laiką išdirbti, o gal kur didelėse firmose ir pakėlė nuošimtį kur žydeliai dirba.

Amalgamated unijos agentėlis Bekampis iš New Yorko prašalintas, apsigyveno Baltimorėje ir plikų pinigų nusipiyko. Dabar jau pardavė, kur dabar važiuos? Mes darbininkai turime būt jausimingi ir taupūs, nes siuvėjų darbas nepastovus, kartais idrbas gerai, tik iš netyčių pajuntam kad mūsų dirbtuvėlėj tvarka pairo ir jau po tavo uždarbią toj savaitėj ir vėl tau darbininke rūpesčio ikigausi tvarkią vietą, darbas gal bus neužtikrintas ant ilgiau.

Mes darbininkai siuvėjai jeigu būtume geri susipratę Lietuvo-piliečiai, tai mes visi susirašytume į LDS. kuopą ir savo susirinkimuose galėtume svarstyti mūsų vargingą padėjimą, nes jau Amalgameitų unija žydelių vedama visur iškrapštė iš firmų didelių dirbtuvių, dabr lietuviai išskladyti po visą miestą dirbame darbus ką žydeliai nespėja padaryti. Ar-gi neturime mes pavyzdį iš Jono Česnos korporacijos, kuri biznišką įsteigta su daugeliu mašinų ir vidutiniškai uždirba su jais negalime susilyginti. Jau jie net automobilius įsigijo. Pavyzdin V. Draugino korporacija, kur yra 70 mašinų. Ten akcijonieriai lietuviai ir visi gerai uždirba ir žydeliai juos nevadžioja už nosių, nes jie turi pilnai darbo ir gerai uždirba. Bet organizuojant tokias korporacijas, reikia sykiu ir kokią firmą prisitraukti ant kontrakto. Lietuviai turi daug mažų dirbtuvėlių su partneriais susidėję. Jas reikėtų visas į vieną sulieti ir padaryti didelę korporaciją. Kiek jos išmoka randų už mažus kambarius, tai galėtų paimt už tuos pinigus didelį faktorį ant kelių šimtų mašinų ir visiems išvien dirbant, atsąitų žiponėliai pigiau padaryt ir darbininkas geriau uždirbtų ir firmos geriau atkreiptų savo domę ir už tikrininą, kad jiems greitai ir gerai pasiųs žiponėlius, nes lietuviai moka, bet kas mus įtrauks į tokį vienybės sukurį, nes visi da išdidžiai nešasi. Pasvarstykit siuvėjai sav likimą.

Liet. parapijos svetainėj įvyko prakalbos kun. J. Norbuto apie Vaikelio Jezaus prieglaudą Kaune. Žmonių nedaug buvo, gal parokavo, kad Lietuvos našlaičiai jiems nelabai svarbu.

Gerb. kun. J. Norbutas labai rimtai nupasakojo visą istoriją Vaikelio Jezaus prieglaudos ir paveikslėlius parodė. Visi buvome patenkinti. Aukų sudėjom $200.00 iš to mažo būrelio. Po aukų gerb. svetys papasakojo juokingą atsitikimą su žydais Lietuvos ir sulenkėjusiais lietuviais. Iš to turėjom rimto juoko ir biskį tų vaikelių išdirbinių buvo atsivežęs tai pasižiūrėjom, teip-gi Lietuvos litų ir centų pamatėm. Visi aukojusieji linksmi išsiskirstė.

Liet. Pilietis.

DETROIT, MICH.

Geg. 27 d. L. Vyčių 79 kp. surengė vakarėlį. Buvo sulošta vieno akto veikalas. Pagirtinai roles atliko p-lė Gustaitė ir Mitrikas. Padainavo šiame vakare Detroito lakštingala P. Širvaitienė. Jinai žavėte žavėjo klausytojus. Taipos-gi dainavo plė Bronė Daumantaitė. Jinai turi puikų ir išlavintą balsą. Garbė Detroitui turėti tarp savęs tokius solistes. Skambino piano mūsų gerb. kleb. Juozas Čižauskas. Vakaro vedėjas buvo mūsų gerb. darbuotojas M. Šimonis.

Chopino Dukte.

DAYTON, OHIO.

Daytoniečiai lietuviai katalikai rengiasi prie nepaprastų iškilmių, kurios įvyks 10 d. birželio. Bus pašventinimas bažnyčios. Dalyvaus Jo Ekseleneija Cincinnnati arcivyskupas. Prie tos nepaprastos iškilmės rengiasi vis: seni, jauni, didi ir maži. Tariasi kaip kuogražiausiai prisirengt. Dalyvaus ir svetimtaučių katalikiškos draugijos. Jei bus gražus oras, tikimės kad viskas bus gražiai. Didis džiaugsmas ir garbė Daytono lietuviams katalikams, kad turėsime gražų maldnamį, kur susirinkę galėsime Dievą pagarbinti. Pirmiausiai ta garbė priguli mūsų dabartiniam gerb. kleb. kun. V. Slavynui, kuris savo sumanumu sudarė visus planus. Paskui aukotojams, kurie dėjo aukas ir darbininkams, kurie savo darbu daug pasidarbavo. Nors buvo, o gal dar ir yra keletas tokių, kurie sakė, kad čia nieko nebus iš to darbo ir tt., jau šiandiena abejoti ir svajoti nereikia, nes visi matome savo akimis, kad viskas yra ir graži bažnyčia ir klebonija ir net 3 kambariai susirinkimams laikyti.

"Darbininko" No. 57 buvo aprašymas kad nekurie Clevelando, Ohio bankai išduoda taip vadinamus New York draftus dykai ir labai prieinamai, pusdykiai patarnaujai pinigų siuntime į Lietuvą. Tai ir vietinis Dayton, O. L. D. S. 69 kp. Informacijos biuras sužinojo ir padarė net sutartį su banka, kuri taip-gi išduoda New Yorko draftus už dyką ir pinigus siunčia už labai mažą atlyginimą. Tai yra, galima pasiųsti į Lietuvą 100 litų už $10.65, o jei kas nori siųsti doleriais, tai siunčiant $10 iki $25.00 tiktai $1.15 persiuntimo kaštams. Rodos kad pigiau nėr niekur kitur kaip Dayton, O. Daugelis jau siuntė, aplaikė laiškus iš Lietuvos, kad pinigus arba New Yorko draftus gavo gerai be jokių kliūčių ir tiek gavo kiek buvo pažymėta. Teip-gi tas pats L. D. S. 69 kp. Informacijos biuras turi padaręs sutartį su Bankos agentūra, jei kam reikėtų laivakortę pirktis ar norint atsitraukti savo gimines iš Lietuvos, banko agentura apsiima sudaryti visus reikalingus dokumentus ir "afidavitus" už dyką savo kaštais jei iš jų laivakortę pirksi. Laivakorčių kainos nevienodos: nuo $103.00 ir aukščiau.

Tai-gi L. D. S. 69 kp. Informacijos biuras apsiima visiems lietuviams o ypač L. D. S. nariams patarnauti už dyką. Kreipiantis laiškais reikia už du centu krásos ženklelis įdėti del atsakymo.

LDS. Informacijos Biuras
A. S. Vaitkus, Post Office clerk
or 232 Alaska Street, Dayton, O.

WEST SCRANTON, PA.

Gegužio 14 d. Washingtono svetainėje vadovaujant vargonininkui K. Vaičiūnui šv. Mikolo parapijos abudu chorai turėjo didelį koncertą. Visupirmu gerb. klebonas A. Lopatto kaipo vedėjas programo paaiškino publikai jog šis koncertas bus ilgas ir prašė visų idant ramiai užsilaikytų.

Kadangi programas šio koncerto susidėjo iš virš 20 įvairių dainų, tai viso programo neminėsiu tik pabriešiu svarbiausią dalį jo. Visupirma pasirodė ant estrados suvirš 40 mažų mergaičių. Visos baltai pasirengę, sudainavo keletą dainų. Buvo patėmyta, jog tarpe mažų mergaičių choro randasi gerų balsų, ypač mergaitės Sklinskiutės dainuojant dueta "Ta mergelė man patinka" buvo išsauktos publikos net kelis sykius atkartoti, mergaitės Sklinskiutės yra dainininkės, ir vos tik 14 m., bet turi labai malonius balsus.

Didis choras irgi gerai sudainavo, ypatingai atsižymėjo dainuojant dvi dainas vertimai iš kompozitorių [illegible] ir [illegible] [illegible] dainos yra [illegible] bet vis-gi tiko sudainuoti, bet vis-gi tiko sudainuotos be klaidų. Teip-gi gerai atsižymėjo vyrų kvartetas dainuodami komišką dainą "Karužė," žodžiai ir muzika K. Vaičiūno. Šioj dainoje geriausiai solo išpildė bass p. S. Nariauskas. Koncerte dalyvavo žymi dainininkė p-lė Julia Stoliniutė. Ant galo abu chorai susivienijo programo užbaigoje ir sugiedojo Tautos himną. Čia padarė žmonėms nemažą įspūdį, nes susivienijęs abu chorai sudaro virš 80 ypatų ir kiekvienas choro narys turėjo prisisegęs Lietuvos veliavą ir gražią gėlią, teip, kad atsilankiusieji žmonės jautėsi lig esą Lietuvoje. Reikia pažymėti, jog šv. Mikolo parapo chorai neseniai yra susitvėrę, bet iš eilės jau davė kelętą ilgų koncertų ant kurių sutraukė nemažai publikos, tad ir ant šio koncero atsilankė daug žmonių, gryno pelno liko $118.00 su centais.

Užeinant vasaros sezonui šv. Mikolo parapija rengia didėles ekskursijas kurios įvyks birželio 26 d. ant "Music Lake." Šios ekskursijos bus nepaprastos, nes keleta šimtų lietuvių išvažiuos tam tyčiai pasamdytuose strytkariuose o nuvažiavę į gražiausį ežerą bus žaidžiama visoki žaislai, šokiai ir šv. Mikolo parap. chorai išpildys muzikališką programą.

Šiomis dienomis iš West Scrantono į Clevelandą išvažiavo p. J. Medelis, kuris ketina visuomet pasilikti Clevelande. Nors J. Medelis yra šioj šalyje užaugęs, bet yra geras tėvynainis, mylintis tautą ir bažnyčią, tad linkėtina jam geriausių pasekmių.

Katalikas.

AMSTERDAM, N. Y.

Įsisteigė Šv. Kazimiero Draugijos Kaune skyrius.

Garbės pirmin. klebonas kun. Juozas Žydanavičius, pirmininku Juozas Mačiulis, vice-pirm. Salomėja Gusčiutė, raštininku Jurgis Tamašauskas, iždininku Aleksandras Kisielius, katalikiškosios spaudos agitatoriai: M. Žukauskaitė, M. Kerbelis, M. Guolis, O. Jospaičiutė; K. Liutikienė, M. Jurkūnas, V. Bankauskaitė, E. Tamošiūniutė, U. Liberiutė, A. Kiškienė, J. Pakuckis; P. Šleveikis, J. Varnas ir Bronė Varnienė. Skyriaus valdyba ir katalikiškosios spaudos agitatoriai(kos) įrašynės į Šv. Kaz. Dr-ją narius ir pagelbės užsisakyti gerų katalikišką laikraščių: "Darbininką," "Draugą," "Garsą," "T. Balsą," "Žvaigždę," "Laivą," "Meilę," "Moterų Dirvą," "Vytį" ir "Giedrą," o iš Lietuvos katalikiškųosius šiuos laikraščius: Kauno: "Laisvę," "Vienybę," "Žvaigždę," "Draugią," "Ganytoją," "Viensėdį," "Moterį," "Naujoji Vaidelytė," "Pavasarį," "Kosmos," "Logos," Lietuvos Mokyklą," "Tėvynės Sargą," "Karį," "Trimitą," "Krašto Balsą" irt k.

Visus prašau pasinaudoti skyriaus maloniu patarnavimu.

Su pagarba,

Kun. P. Kaščiukas.

NEW HAVEN, CONN.

Pasidarbavimu mūsų kolionijos katalikių moterų parapijos vakarienė labai gerai pavyko. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Gaspadinės labai gardžiai pagamino valgius, už ką užsitarnauja pagyrimo. Polno liko nemažai.

Išleistuvės.

Mūsų kolonijų apleido veikėjas V. Versockas. Išvažiavo į Detroit, Mich. Nors minėtas jaunikaitis buvo Amerikoj gimęs, bet labai daug dirbo tarpe lietuvių. Prigulėjo prie šv. Kazimiero parapijos choro ir buvo jo pirmininku. Turėjo stiprų baso balsų. Daug yra pasidarbavęs del naudos parapijos. Šv. Kazimiero choro nariai labai apgailestauja nustoję gero veikėjo. Geg. 12 d. Jaunų Vyrų Klubas ir choras surengė išleistuves jaunam veikėjui kuriame dalyvavo daug jauninio ir iš apielinkės kolonijų. Bovalgęs [illegible] Vyrų Klubo [illegible] $10.00 dovanų už jo pasidarbavimą. Sv. Kazimiero parapijos choras su pagelba gerb. klebono kun. V. P. Karkausko suteikė auksinę rašomą plunksną ir pašelį. Labai skaudu buvo nustoti gero veikėjo. Linkime ir toliau darbuotis naujoj kolonijoj ir savo pavyzdžiu kitus prie darbo skatinti.

40 valandų atlaidai.

Gegužio 13 d. prasidėjo 40 valandų atlaidai, baigėsi 15 gegužio. Iš visų atžvilgių atlaidai buvo pasekmingi, nes kiekvieną dieną žmonės skaitlingai lankė pamaldas ir susitaikė su Išganytoju, aplaikė daug malonių. Dalyvavo daug svečių kunigų: kun. J. Ambotas iš Hartford, kun. J. Bakšys, iš Waterbury, kun. Čaplikas iš Providence, R. I., kun. E. Grikis iš New Britain, kun. J. Jankauskas iš Ansonia, kun. J. Navickas, kun. Petraitis iš Athol, Mass., kun. Simonaitis iš New York, kun. Vaškelis iš Waterbury, Conn.

Parapijos choras po vadovyste vargonininko p. M. Lauttenbach atsižymėjo su giedojimu. Sekmadieny per sumą giedojo Mozarte 12-tas mišias, vakarais giedojo Stearns Vesppers in B'Flat. Visi stebėjosi išgirdę tokias gražias giesmes.

Teip-gi daug pagelbėjo pagražinti visas giesmes L. Lauttenbach, kuris yra atsižymėjęs giedoris.

Garbė priklauso vietiniam klebonui kun. V. P. Karkauskui už rūpestingą surengimą tų atlaidų, teip-gi parapijos chorui už gražų giedojimą.

Šalavija.

PHILADELPHIA, PA.

Gegužio 20 d. šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo surengta parapijos vakarienė, su tikslu pamažinti naujų vargonų skolą. Žmonių suėjo daugiau negu tikėtasi. Svečiams vakarieniaujant, "Rūtos" choras po vadovyste p. Trepkaus padainavo keletą dainelių. Taipgi "veiterkos" po vadovyste p. Trepkaus padainavo keletą dainelių. Taipgi "veiterkos" po vadovyste Raseinių Magdės (Sim. Kvietkaus) pašoko ir padainavo. Po to gerb. klebonas kun. I. Zimblys linksmai pratarė į svečius, dėkuodamas už skaitlingą atsilankymą, ir kad dar daugiau sumažinti vargonų skolą, patarė po kiek sumesti, pats pradėdamas su $50.00, sakydaams: "pirmiau daviau vargonam šimtą dolerių, dabar duodu penkiasdešimts." Po to p. V. Kuraitis, vietinis žymus veikėjas ir aukotojas davė $25.00; Jonas Subačius geras tėvynainis davė $20.00; po $10.00 Jonas Kalėda, Pr. Pūkas ir Edv. Januškeviče; po $5.00: A. Damuleviče, V. Aučiura, A. Smaliukas, J. Januškeviče, V. Butvila, A. Kazakauskas, K. Kazakauskas, J. Bačiauskas, Z. Januškeviče, K. Pabalis, A. Čiurlionis, P. Daugis, J. Smaliukas, K. Švagždys, J. Svencickas, D. Baublaitė, U. Gegeckienė, S. Skukauskas, B. Marcinkeviče, O. Valaitienė, J. Tamošaitienė, M. Siratavičė, M. Miklušis, V. Kiela, Dr. P. Montvila, P. Damuleviče, P. Tartalis, J. Kumeta, P. Balčaitis, Ona Giokutė, P. Švagždys, J. Mokevičė, J. Sutkaitis, S. Zupkus, S. Puskepalis, P. Januškeviče ir L. Ginkeviče; po $3.00: P. Matulaitis, P. Šipavitienė ir N. N.; po $2.00: T. Deveranauskienė, Janeliūnienė, Trepkuvienė ir S. Tareila; dar kiti po doleri ir po mažiau. Viso sumesta $336.85.

Kas tą vakarą nebuvo, ar būdamas nedrįso, ar nesuspėjo del trumpumo laiko, ar kitokių priežasčių, tai gali atlikti taojaus pas klebona, kaip padarė tame vakarė, mūsų geri pažįstami, kurių pavardės čion taip gražiai skamba.

Girdėta, jog viena panelė, vietinė veikėja, yra nutarusi duoti $50.00. Jau kad paskyrė, tai žinoma neišlaikys nedavus.

Prie surengimo minėto vakaro, daug prisidėjo vietiniai veikėjai ir veikėjos.

Čia parapija pavyzdingai tvarkosi, nes turi gabų vadą, ypatoje gerb. kun. I. Zimblio, kuris ne tik rūpinasi parapijos reikalais, bet prie kiekvienos progos gausiai aukoja.

Rep.

NEWARK, N. J.

LDS. 14 kuopos susirinkimas įvyks birželio 8 d. penktadieny, šv. Jurgio dr-jos svetainėje, 180 New York Ave. Pradžia 7:30 vakare. Visi nariai būtinai atsilankykite, nes yra labai svarbių reikalų. Bus renkami delegatai į seimą. Taipgi išgirsite seimo rengimo komisijos raportą ir koki laike seimo parengimai manoma surengti. O svarbiausia, tai turime paduoti geriausių sumanymų LDS. seimui svarstyti. Taip-gi nepamirškite atsivesti naujų narių.

Raštininkas.

NEW BRITAIN, CONN.

Mūsų kolionijos laisvamaniai pirma rėkė išvertę gerkles būk katalikai arba kaip jie vadina klerikalai dedasi su lenkais. Dabar pamatę, kad tikrenybėje jie dedasi su lenkais ir trukdo Lietuvos laisvės nepriklausomybės darbą, nuleido nosis, o vienas iš jų pasivadinęs save Šnipu, rašo per savo organą būk katalikams nepavyko fėrai. Gėrai pilnai pavyko. Toliaus rašo Šnipas būk vietos katalikai einą prieš tautą. Mes ne prie štautą einame tik prieš laisvamanius kad jie nesutinka surinktus pinigus Lietuvos labui siųsti per Lietuvos prisiųstus Amerikoje atstovus. Aš manau dabar bus aišku Šnipui, kās eina prieš tautą.

New Britainietis.

HUDSON, MASS.

Sąjungietės veikia.

Mūsų kolonijoj 45 kp. Mot. Sąjungos buvo surengus pasilinksminimo vakarėlį 19 geg. mėn. Programas susidėjo iš teatrų, dainų ir šokių. Taip-gi buvo kviesta ir kalbėtoja gerbiama Ona Jankienė iš South Boston. Tik gaila, kad nepribuvo. Pirmiausia sudainavo mažos mergaitės Lietuva Tėvynė Mūsų ir dainą "Pavasarėlis." Jos taip gražiai sutaikė savo jaunus balselius, kad visą publiką linksmino ir iš tų pačių mergaičių trys labai puikiai padeklamavo — Vanda Januliutė, Ona Siauliutė ir Julė Stoniutė. Buvo malonu paklausyti. Be to sulošė teatrą "Kuprotas Oželis," iš kurio publika turėjo daug juoko, nes pačios moterys turėjo lošti ir vyrų roles. Motinos rolę atliko D. Kodelienė, Onytės, B. Bakvilevičienė, Našlio — A. Malašauskienė, Jonelio — A. Stanienė, Piršilo — D. Janulienė ir visos savo užduotis gerai atliko. Valio sąjungietės. Po tam buvo šokiai ir traukės iki vėlumos. Visi buvo užganėdinti.

Ten buvęs.

ANTRAS ATVIRAS LAIŠKAS

į M. NORKUNĄ ir J. ARTAŠIŲ.

Nesulaukęs jokio atsakymo į pirmutinį atvirą laišką, rašytą Norkūno ir Bartašiaus adresu reikale surinktų pinigų, pardavinėjant "Vytauto" Bendrovės akcijas, šiuomi kreipiuosi antru kart į viršminėtus asmenis. Nesulaukiant jokio paaiškinimo, laikysiu juos kaltais visuomenės pinigų išaikvojime ir pasiliksiu sau akcijos laisvę kas link tų žmonių. P. M. A. Norkūno ir J. Bartašiaus meldžiu paaiškinti "Vytauto" Bendrovės akcijonieriams kiek išparduota akcijų ir kiek surinkta pinigų, meldžiu atsakyti į klausimą ar teisybė, kad M. A. Norkūno agentai yra gavę nuo jo akcijų knygutes su jo parašu, ir išdavinėję šėrus nepilnai užsimokėjusiems? Kiek parduota tokiu būdu akcijų ir ar surinkti nedamokėti pinigai. Ar teisybė, kad M. A. Norkūnas pirmame "Vytauto" Bendrovės steigiamajame susirinkime pasižadėjo agituoti dovanai, o vėliau už tą darbą pareikalavęs gražaus atlyginimo akcijomis? Jeigu taip, tai kiek akcijų pasiliko sau už darbą? Jeigu p. Norkūno pasilikta už darbą akcijų, tai norėčiau žinoti kiek jisai asmeniškai išpardavė akcijų, bevažinėdamas po lietuvių kolionijas ir kur pinigai? Tai viena. Antra melsčiau J. Bartašiaus pranešti lietuvių visuomenei, kiek pinigų jisai rado, kuomet perėmė visą biznį iš M. A. Norkūno rankų? Ar teisybė, kad apleidus "Vytauto" bendrovės prezidentavimą atskaitoje perdavė dabartiniam "Vytauto' Bendrovės prezidentui kokias ten bilas už pasimatymą su advokatu, siuntimą delegato Lietuvon, kuris nieko neatlikęs Bendrovei išaikvojo kelionės pinigus? Daug visokių gandų keliauja po akcijonierius ir neturint viešos atskaitos, tas demoralizuoja visuomenė. Taipos-gi melsčiau dabartinio prezidento kun. P. Gutauskaičio pranešti "Vytauto" šėrininkams apie stovį B-vės ir kas manoma toliau daryti su da likusiais pinigais? Teisybės ir doros žvilgsniu visi buvusieji ir dabartiniai prezidentai privalėtų kuonegreičiausia atsilieptt ir atsakyt sąžiningai į paduotuosius klausimus.

"Vytauto" B-vės" Šėrininkas.

BŪK PAGIRTA ŽEMĖ TĖVŲ MŪSŲ

Šitokiu antgalviu straipsnis yra tilpęs pirmutiniame lietuvių laikraštyje "Aušroje" prieš 40 metų. Jaunas vaikinas atvažiavęs iš Lietuvos į Baltimorę, mokinosi rašyt kad galėtų savo motinėlei laišką parašyt. Kopijuodamas iš "Aušros" aukščiau minėtą straipsnį, tai buvo 1897 metais ir jis labai gailėjosi kad tėvynę Lietuvą apleido. Štai ką jis nupiešia; viduryje to straipsnio bijūnas, kurio stiebelis visas sumankytas ir viršūnė net ant žemės parblokšta. Bet penki žiedai iš viršūnės puikiai žydėdami stiebiasi į viršų, šale kambluko žmogaus galva su karališka karūna, kyla iš žemės, šale širdis, palei širdį žąsies plunksna del rašymo, iš kurios pakelto aukštyn rašomo smaigalėlio skleidžiasi spinduliai, o parašas "Lietuva," o iš aukšto krinta smailas kardas taikydamas į plunksną, bet pro šalį smeigs į žemę.

Pabaigoje to straipsnio nupiešta maestotiška bažnyčia su dviem aukštais bokštais panašiai kaip Mariampolės. Aukščiau bažnyčios spindi graži žvaigždė iš abiejų pusių bažnyčios, ant oro labai gražus nuskinti du bijūnų žiedai šale bažnyčios. Miesta su aukštais mūrais ir dirbtuvių kaminais iš kurių rūksta dūmai, o viršuj miesto trobų lekia aniuolas, vienoj rankoj turi kryžių, o kitoj — kardą, skrenda nuo bažnyčios į kraštą miesto gint tėvynę Lietuvą. Parašas "Lietuva." Toliau nuo miesto stovi ruska cerkvė su ruskų kryžium, o sparnuota didelė gyvatė atlėkus kerta tiesiai cerkvės kryžių su dvišakiu gylim ir čin parašas "Rusija."

Į šitą paveikslėlį žiūrint, reikia stebėtis, nes jis nupieštas prieš 2[illegible] metus atvaizdina šių dienų momentą. Lietuvos bažnyčia tikėjimo žiedais žydi, visokia laisvamanių sparnuota gyvatė negali kąst, nes aniuolas sargas ją gis su kryžium, o ta sparnuota gyvatė bolševizmą. Tas pats aniuolas sargas su kardu gina kita rank o tas sparnuotas kirminas liuos raitydamas ilga uodega su dvišakiu gylių kapoja cerkvės kryžiu. Ten nėra aniuolo tik Trockis s Leninu tai tas gylis.

Lietuvos Pilietis

NAUJANYBĖ

Tik ką gavome naują siu[illegible] tinį nepaprašto turinio—i[illegible] torinio veikalo "Algima[illegible] tas" knygų. Yra tai veik[illegible] las nepaprastos svarbos. J[illegible] me Dr. Pietaris vaizduo[illegible] senovės Lietuvos stovį.

Du tomu. Dvi audin[illegible] apdarais knygos, gražiai [illegible] spaudinta ir nepaprastai [illegible] gi kaina. Tiktai vienas d[illegible] leris su prisiuntimu.

"DARBININKAS"

Nesikankink su
Reumatizmu
Neuralgija Strėnų Dieglių
Skausmais Krutinėje
Skaudamais Muskulais
Patrink truputį su
Pain-Expelleriu
ant skaudamų vietų, ligi pa[illegible] jausi odos degimą—ir užganė[illegible] dinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos.
Tikrasai Pain-Expelleris tur[illegible] INKARO vaisbaženklį.

LIETUVIŲ EKSKURSIJA Į KLAIPĖDĄ (MEMEL)

Jurių milžinu—S. S. LEVIATHAN. Yra tai naujas, didžiausias ir gražiausias pasaulyj laivas. Šiame laive yra visoki parankumai.

JURIŲ PALOCIUS

Jo pirmoje kelionėje iš New Yorko į Cherbourgą ir Southamptoną, LIEPOS 4-tą 1923 10 val. ryto

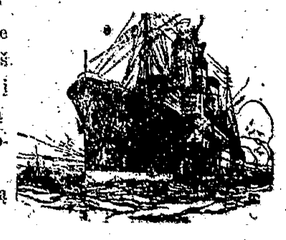

Faktai apie laivą

Didžiausias pasaulyj laivas.
Talpa 59,956-65 tonų.
Ilgis 950 pėdų 7 colių.
Plotis 100 pėdų.
Didžiausia jėga 100,000 arklių.
Keturi šriubai.
Aliejumi kurenamas.
Greitumas 2[illegible] mėzgat į v.

Kainu tikietų: Iš New Yorko į Klaipėdą (2-ra klesa . . . $152.5[illegible] (3-čia klesa . . 107.9[illegible]

Ši didžiausia ir svarbiausia lietuvių ekskursija kokios kada buvo. Ji yra labai svarbi visiems lietuvams. Kelionėje vadovaus pa[illegible] tys lietuviai. Advokatas F. J. Bagočius visiems žinomas ves visu[illegible] nuo New Yorko į Lietuvą.

Šitokia proga retai pasitaiko. Tai-gi nelauk, Eik pas artimiau[illegible] sį agentą United States Lines ir užsisakyk laivakortę *keliavimui Liepos 4 dienų*. Jeigu Jusų kolionijoje nėra agento, rašyk ar ateik pa[illegible] mus:

United States Lines
75 State Street, Boston, Mass.
Vedėjai
UNITED STATES SHIPPING BOARD

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ **LIETUVA**
PER HAMBURGĄ PILIAV[illegible] ARBA LIEPOJŲ
VAŽIUOKIT VISI PARANKIU I[illegible] TIESIU KELIU
Lietuviai važiuojanti į Pilitavą [illegible] kia lenkų juostą (koridorą). Visa trečia su padalinta į kambarius ant 2-jų, 4-rių ir [illegible] lovų.

Specialiais Kaičių Išplaukimais
S. S. LITUANIA.....Birželio
S. S. POLONIA.....Liep
Iš New Yorko ir Bostono į Hamburgą $1[illegible]
į Pilitavą $108.50, į Libavą ar Memelį [illegible]
Iš Bostono į New Yorką per Fall River Lini[illegible]
Kreipkitės nėra vietinių agentų.

VIETINĖS ŽINIOS

MIRĖ SENIAUSIAS SO. BOSTONIETIS.

Pereitą nedėlią pavakariu persiskyrė su šiuo pasauliu Jonas Strakauskas, vienas seniausių So. Bostoniečių. Tis benė tik buvo trečias lietuvis atvykęs So. Bostonan. Buvo malonaus ir linksmaus būdo, su visais lietuviais gerai sugyveno. So. Bostone išgyveno 33 metus. Ateinančią pėtnyčią jam būt sukakę 33 ženybinio gyvenimo metai.

Visą laiką buvo uolus veikėju šv. Petro lietuvių parapijoj.

Buvo narys S. L. R. K. A., S. L. A. ir Susivienijimo Šv. Kazimiero dr-jos.

Gyveno savuose namuose 999 Dorchester Ave., kur ir dabar jo kūnas guli. Ateinančią seredą bus laidotuvės. Iškilmingos pamaldos bus 9:30 val. šv. Petro lietuvių bažnyčioj.

Visi raginami vykti atiduoti paskutinį patarnavimą So. Bostono lietuvių patriarkui.

NEĮVYKO.

Pereitą nedėlios vakarą turėjo įvykti pramoga rengta LDS. 1-mosios kuopos pobažnytinėj salėj. Bet kadangi varpas turėjo skambėti už tos parapijos patriarką Joną Strakauskį, kadangi oras buvo karštokas ir publikos nelab daug, tai vaidinimas neįvyko.

LIETUVIŲ DIENA

Mitingas buvo atlaikytas šv. Kazimiero svetainėje, Pittston, Pa. ir šitie žmonės buvo išrinkti del Lietuviškos Dienos Valdybos ir del visų komitetų. Lietuvių Diena įvyksta, kaip visada Liepos 4 d.

Pirm. Vincas Gavėnas, Kingston; vice-pirm — 1-as Ksaveras Moruza, Pittston, 2-ras Vincas Balinskas, Hyde Park Scranton; prot. rašt. — Antanas Šalna, Scranton Providence; fin. rašt. — Juozas Lietuvninkas, Wilkes-Barre; kasierius — Pranas Sabaliūnskas, Kingston; kasos globėjai — Pranas Juraitis, Pittston, Laurinas Daugirda, Wilkes-Barre, A. Tamulis, Kingston, A. Balčaitis, Scranton Providence, Vincas Laurinaitis, Scranton Hyde Park.

Atletikos komitete: Jonas Krikštūnas, Pittston, Jonas Švarca, Scranton Hyde Park, Petras Sabaliauskas, Kingston, Jurgis Petukauskas, Scranton Providence, Vincas Daukšys, Wilkes-Barre.

Apgarsinimų komitete: Jonas Krikštūnas, Pittston, Antanas Šalna, Scranton Providence, Vincas Laurinaitis, Scranton Hyde Park, Jeronimas Dailyda, Wilkes-Barre, Alekas Tamulis, Kingston.

Valgių komitetas: Pranas Sabaliauskas, Kingston, Jurgis Petukauskas, Scranton Providence, Simanas Povilonis, Scranton Hyde Park, Ališauskas, Wilkes-Barre, Juozas Šeštokas, Pittston.

Muzikos Komitete: Antanas Šalna, Scranton Providence, Juozas Marcinkevičius, Pittston, Vincas Baliuskas, Scranton Hyde Park, Petras Sabaliauskas, Kingstos, Mikolas Bukvitch, Wilkes-Barre.

Komitetas turės susinešimą su vargoninininkais del koncerto: L. Daugirda, Wilkes-Barre, Vincas Laurinaitis, Scranton, Hyde Park Al. Balčaitis, Scranton Providence, Pranas Sabaliauskas, Kingston, Sevaras Moruza, Pittston.

Kaslink miškų laikymo įnešimas buvo duota, kad paprašyti kun. V. Nanortą iš Wilkes-Barre. Del pamokslo buvo nutarta paprašyti kun. Petraitis iš Lawrence, Mass. (turbūt iš Athol, Mass., nes Lawrence nėra kun. Petraičio. Red.).

Nutarta dovanot chorui katras pasižymės geriausia puikų sidabrinį puoduką del atminties.

Pinigai taip kaip pereitų metų taip ir šiemet eitų į Našlaičių ir Siratų Fondą.

Bus pakviesti žymiausi kalbėtojai.

Antanas Šalna.

A. † A.

JONAS STRAKAUSKAS

mirė nedėlioj birželio 3 d. 6:30 val. vak. 1923 m. Buvo sulaukęs 56 metų amžiaus. Kilęs iš Gabartų kaimo, Šintautų parapijos, Naumiesčio val., Šakių apskr. Amerike išbuvo 33 metus. Visą laiką išgyveno So. Bostone.

Paliko didžiame nuliūdime moterį Agotą (po tėvais Liudžiukė), sūnų Praną, Šv. Jono seminarijos auklėtinį ir Juozą.

Laidotuvės įvyks seredoj birželio 6 d. iš namų 999 Dorchester Ave. į lietuvių šv. Petro bažnyčią 9:30 val. ryto. Po pamaldų bus nulydėtas į Mt. Benedict kapines.

Nuoširdžiai kviečiame gimines ir pažįstamus atsiminti velionį ir dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę

Moteris Agota Strakauskienė (po tėvais Liudžiukė) ir sūnūs Klierikas Pranciškus ir Juozas

NEAPGYVENTOS VIEŠOS ŽEMĖS

Vidaus Departamento Reclamation Service savo žurnale iš sausio mėnesio straipsnelyjt "Neapgyventos Viešos Žemės," trumpai aprašo vakarinių valstijų žemes.

Įstatymas iš birželio 17, 1902, įsteigė Reclamation Service, ir tas pats aktas aprūpina, jog visi pinigai gauti nuo pardavimo viešų žemių, tose šešiolika vakarų valstijose, nuo liepos 1, 1901, bus suvartoti kaipo specialis fondas del ištyrinėjimo, apžiūrėjimo, įvedimo ir užlaikymo laistyjimo vietų apLaistyt sausas žemes, ir užmokėti visas kitas išlaidas kuriás aktas aprūpina.

Tokiu būdu, sulig to aprūpinimo, susirinko tame fonde suvirš $100,000,000. 1908 m. beveik $9,500,000 surinkta, bet dabar tik apie $2,000,000 ant metų, ir matyt, jog ta suma vis bus mažesnė ir mažesnė, nes randaei vis mažiau ir mažiau tos žemės. Todel būtų geriau jeigu vaakrinės valstijos pačios sužinotų kiek dar turi tokios žemės. Netik del suvartojimo, bet kiek dar gabūtų pinigų gauti.

Nevada, Utah, California, Wyoming, New Mexico ir Arizona turi daugiausia neapgyventos žemės. Tos žemės turi mažai ekonomiškos vertės, ganymui geros. Žemės randasi dideliuose kalnuose, neapgyventose ir pūsčių vietose. Californijos viešos žemės iš apie 18,883,542 akrų yra pūsčiai.

Colorados viešos žemės, iš apie 81,500,265 akrų, arba 12.28%, yra daugiausia ganymo žemės, bet ir girios.

Idaho viešos žemės, iš 8,606,301 akrų, arba 16.13% išbarstytos pietinėj dalyje. Tos netoli Nevados yra ganymo žemės ir girios, bet dabar neprieinamos.

Montana viešos žemės iš 5,720,126 akrų, arba 6.11% randasi kalnuose. Čion yra daug medžių.

Nevada su 52,742,711 akrų, arba 75.4%, gali būt vadinta kaipo viešos žemės valstija, nes trečia-ketvirtdalis jos žemės neapgyventa. Turi beveik du syk tiek viešos žemės kiek Utah. Jos kalnai yra tautiškos girios, bet tarp tų kalnų randasi pūsčiai su mažai augmenių. Kaip tik greit maža upė pasirodo kalnuose, arba tik matoma vandens, žemė tuoj nuperkama.

New Mexico viešos žemės, iš 18,064,006 akrų arba 23.4%, randasi vakaruose ir visai netoli tautiškų girių, kurios inima apie ketvirtą dalį valstijos.

Oregon viešos žemės, iš 13,784,451 akrų, arba 22.53%, yra pietrytuose ir netoli Nevados.

Utah viešos žemės, iš 27,038,183 akrų, arba 51.41%, turi ypatingą žingeidumą, nes čion iš rytų žmonės bandė įvesti irigaciją. Beveik pusė valstijos neapgyventa ir nerezervuota.

Washingtono viešos žemės, iš 1,038,410 akrų, arba 2.43%, randasi ant abiejų pusių kalnų. Daugiaus žemės randasi netoli Columbia River. Ta žemės gali būti vartota ganymui.

Wyoming viešos žemės, iš 18.365,875 akrų, arba 29.44% kalnuose ir pūsčių kloniuose.

ŽADA BŪT AUDRA

Vis dažniau ir dažniau tenka pastebėti spaudoje, kad sekantis kongresas matys pastangas "sumažinti Augščiausiojo Teismo galę." Tai reiškia, teismas neturės galės pasakyti, kad toks ir toks kongreso išleistas įstatymas nesutinka su šalies konstitucija. Senatorius La Follette privesiąs kongresą prie to, kad jis dviem trečdaliais balsų panaikįs Augščiausiojo Teismo nuosprendį nekonstitucinio įstatymo atžvilgiu.

Kiti nori palikti teismo galę nepaliestą; tik reikalauja, kad vienbalsiai arba šešiais ar septyniais balsais, o ne plika dauguma būtų sprendžiama, ar įstatymas sutinka su konstitucija, ar ne.

Atmainos negali įvykti, kolei prie konstitucijos nebus pridėta pataisa.

Čia reikalas ne menkos vertės. Tai sprendimas kokią vietą užima Augščiausias Teismas Amerikos valdžioje. Čia siekiama pačios valdžios šaknys. Tad visiems balsuotojams labai reikia apsisvarstyti.

Reikia žinoti, kad Suv. Valstybių konstitucija šalies valdymą sudėjo į tris, viena nuo kitis neprigulmingas įstaigas: įstatymų leidėjus, įstatymų vykintojus ir Teismą.

Visų šalių konstitucijos tai rodo, bet nei vienoje šalyje tos įstaigos neliko taip viena nuo kitos neprigulmingos kaip Suv. Valstybėse.

Kitose šalyse tai viena, tai kita paėmė viršų valdžioje ir varžo kitą. Amerikoje to iki šiolei nebuvo. Nekuriose šalyse senosios konstitucijos pranyko, jų vietą užėmė naujos. Suv. Valstybių konstitucija ta pati kaip ji buvo 136 metai atgal.

To pasekmė yra tai, kad politinis vystymasis ir pažanga čia eina ramiai. Pavienių žmonių laisvė ir teisės liko nepajudintos ir pilnai apsaugotos. Kam dabar turėtų būti tas konstitucijos pamatas pajudintas? Iš to ėjo visai šaliai palaima ir gerovė. Ar tai tie reformatoriai norėtų tą gerovę griauti?

Jei šis užatakavimas Augščiausiojo Teismo galės nusisekti, tai būtų suparaližavimas paties stręnkaulio Amerikos konstitucijos, tai būtų prašalinimas iš pamatų kampinių akmenų kad griūtų ramybė, laisvė, gerovė ir asmeninės žmonių teisės.

SKAITYTOJŲ KAMPELIS.

PERDAUG.

New Yorko mūrininkai sustreikavo reikalaudami $12 dienoj algos. Jiems buvę siūlyta $10 dienoj, bet nesutikę ir sustreikavę.

Ar darbininkai turi teisę reikalauti tiek algos kiek užsimano, kiek tikisi laimėti? Ar gali darbininkų algos būti perdidelės?

Mūrininkai nori $12 dienoj. Pusėtina alga. Ar universitetų profesoriai gauna po tiek algos?

Man išrodo, kad kaip kapitalistų pelnas, taip ir darbininkų algos turi turėti rubežius. Kapitalisto didis pelnas negali būti be kitų skriaudos. Didelės darbininkų algos vienoj šakoj turi atsiliepti ant kitų darbininkų. Gerai susiorganizavę mūrininkai sakysime išsikovos po $12 dienoj. Ką čia darys namų savininkas? Jis pakels randas ir galės verstis. Panašiai ir pramonėse. Sakysime gerai susiorganizavę kriaučiai išreikalauja po $60 savaitėj. Ar darbdaviai nežino būdo savo kišenių apsaugoti? Jie pakels ant išdirbinių kainas. Tada paprasti darbininkai turi kentėti. Nesenai buvo paskelbta, kad pirštinių pramonėj vidutinė savaitinė alga tėra arti $10. Išeina, kad vieni darbininkai gauna dienoj daugiau, negu kiti savaitėje. Ar tai išpuola taip būti?

Skurdžius.

Red. prierašas. Šitas klausimas tinką diskusijoms. Nusimanantieji tame dalyke kviečiami "Darb." išreikšti savo nuomones.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "DARBININKE"

PARSIDUODA RESTORANTAS

Geroj lietuvių apgyventoj vietoj; savininkas eina į kitą biznį, todel tuojau turi parduoti; daro biznio apie $400 į savaitę. Kaina $2,000. A. J. KUPSTIS, 332 Broadway, So. Boston. (9)

PARSIDUODA automobilius MAXWELL, labai pigiai. Norime greit parduoti. Sužinoti "Darbininke," 366 Av. Broadway, South Boston, Mass. (7)

REIKALINGI geležies liejykloj darbininkai, taipgi vyrai, mokintis prie Molding Machine, American Brake Shoe & Foundry Company, Norwod Central, Norwood. (7)

DARBININKAI

Abelnam darbui dirbtuvėje, 50 valandų savaitėje po 44c. valandą. Atsišauk DEWEY & ALMY CHEMICAL CO., 235 Harvey St., Cambridge, Mass. (5)

PARSIDUODA

PARSIDUODA arklys ir vežimas su visais pritaisymais. Priežastis parduvimo — pasipirkome trokų, tad arklys nebereikalingas. LIET. KOOPERACIJA, 39 Portland St., Cambridge, Mass. (5)

REIKALINGOS MERGINOS.

Visokiems dirbtuvės darbams. Darbo mokėjimas nereikalingas. Mokama alga laike mokinimosi.

AMERICAN RUBBER COMPANY

Arti Kendall Sq., Cambridge

PILIETINIO KARO VETERANAS IR PATI BUVO BLOGOS SVEIKATOS.

Dabar jie sako jiems labai pagelbėjęs paprastas vaistas.

"Mes žemiau pasirašusieji, vartojome Nuga-Tone'ą ir jis mums labai pagelbėjo nuo inksių kliuties, nervuotumo, vidurių užkietėjimo, skraudžio negalės, vidurių iškėlimo del nevirškinimo, ir susiturimo ir pataisė širdies veikimą. Jis sutaiso žmogaus kuną apskritai. Mes iš širdies galime patarti jį tiems, kurie serga augščiaus minėtomis ligomis. Aš pats esu 80 metų, o mano pati 76. P. S. Groesbeck ir pati, Shell City, Mo." Nuga-Tone padaro stebuklus tuksančiuose panašių atsitikimų. Jokis kitas vaistas negali jam prilygti. Pamėgink jį pats ir įsitikin. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai požitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba jį pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00. (Adv.)

CUNARD

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ PER LIVERPOOL

ant naujų didelių, puikių alieju varomų laivų:

SCYTHIA.....Birželio 23, Liepos 20
SAMARIA.....Birželio 9, Liepos 12

Greitas patarnavimas į Lietuvą ir į visas Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valgis.

Taipgi iš New Yorko, ypatiškai prižiūrėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Taip-gi reguliarini išplaukimai tiesiai į Hamburgą ant naujų aliejumi kurinančių laivų. 3 klesa (į Pilinavą $106.50). (į Hamburgą $103.50. Karčės taksų $5.00.

CUNARD originalai orderiai išmokami Lietuvoj greitai, užtikrinti garantuoti.

Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba

THE CUNARD STEAM SHIP COMPANY LEMITED
126 State Street,
Boston, Mass.

MALDAKNYGĖS

Naujai gautos iš LIETUVOS maldaknygės yra šiokios:

Mažas Aukso Altorius, audimo apdaru $1.00
Mažas Aukso Altorius, skūros apdaru $1.50
Aniolas Sargas, skūros apdaru $1.50
Aniolas Sargas, audimo apdaru ..... .65
Gilus Atsidūsėjimas, audimo apdarais, maža ..... .60
Visuomet su Dievu, audimo apdarais, maža ..... .60

Norėdami jas gauti kreipkitės pas

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. Main 2488

GEORGE H. SHIELDS

ADVOKATAS
811-812 Old South Building
294 Washington Street
BOSTON, MASS.
Valandos: 9 A. M. iki 5:30 P. M.
Gyvenimo vieta
10 WINTHROP STREET, EAST BOSTON
Tel. East Boston 152—J.

PIRMOS RŪŠIES BARBERNĖ

Nukerpam plaukus vyrams, merginoms ir vaikams.

Turime visokių kvepiančių tonikų plaukams.

Ateikite ir persitikrinkite, aš tikiu, kad busite patenkinti.

C. S. BABEN
116 DORCHESTER AVENUE
SOUTH BOSTON, MASS.
(PRIE PAT BROADWAY TUNELIO)

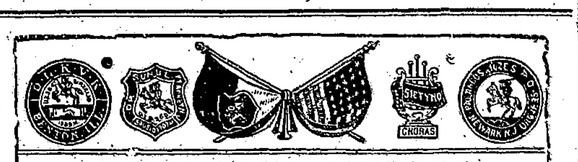

DRAUGIJU ATYDAI!

Dirbtuvė Vėliavų, Kukardų, visokių Ženklelių, Guzikučių, Antspaudų ir kitokių Draugystėms reikalingų dalykų.
Reikalaudami Katalogo ar Sampalų, pažymėkite ir jusų dr-tės vardą.
STRUPAS CO., 90-92 Ferry St. Newark, N. J.

Gera Sveikatą, Tai Didžiausia Palaima

Be jos mes negalime džiaugtis gyvenimu ir augti pasisekimuose.

Kada mes sergame, tai musų svarbiausiu dalyku yra gauti geras ir sumanus daktaras, kuris žino, kokiais keliais sugrąžinti mums sveikatą.

Aš gydau naujas taipgi ir užsisenėjusias ligas per daug metų ir tuosai mano ligos praktikavimas išmokino maže pagydyti ligas ir sugrąžinti mano pacientams gerą sveikatą labai trumpu laiku, lengviausiais budais ir pigiais.

X—RAY NAUDOJAMA TIK REIKALUI ESANT.

Mano ofisas turi visus įtaisymus, kokių tik gydymui reikalinga. Tai gi nepaisant, kaip sunki liga ir kaip ilgai sergi, ir kaip daug sykių Tu val nepasiekime atgavimo sveikatos. Aš pasirengęs parodyti Jums ką aš galiu padaryti, jeigu Jus man paveosite savo gydyti. Aš gydau šimtus kitų ligų ir galiu Jus pastatyti ant naujo tako, kuris Jus ves prie išgijimo—sveikatos, kokios esate vertas.

Mano Gydymo Kainos Yra Labai Žemos ir Sutarimai Lengvi.
Aš Neimu Mokesnio Už Patarimus.

DR. MORONEY

220 TREMONT STREET, BOSTON, MASS.
Priešais Majestic Teatrą.
Ofiso val.: 9 ryt. iki 8 vak. kasdien—Nedėliomis 10 ryt. iki 1 y. po piet

DR. A. J. GORMAN

(GUMAUSKAS)
DANTISTAS
705 Main St., Montello, Mass.
(Kampas Broad St.)
Tel. Brockton 5112-W.

Tel. So. Boston 2488

DR. J. C. LANDŽIUS

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
Gydo aštrias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų. Egzaminuoja kraują, spjaudalus, šlapumą ir tt. savo laboratorijoj. Suteikia patarimus laiškais kitur gyvenantiems. Adresas:
506 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Kampas G St. ir Broadway)
VALANDOS: 9—11, 2—4, 7—9

Tel. So. Boston 822
LIETUVYS DANTISTAS

DR. M. V. CASPER

(KASPARAVIČIUS)
Laikinai perkėlė ofisą po No.
426 BROADWAY, So. BOSTON, MASS.
Ofiso Valandos:
Nuo 10 iki 12:30 ryte ir nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. vak.
Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėliomis.

16 Metų South Bostone

DR. H. S. STONE

AKIŲ SPECIALISTAS
399a W. BROADWAY
VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

Tel. So. Boston 270

J. MACDONELL, M. D.

Galimo susikalbėti ir lietuviškai.
OFISO VALANDOS:
Rytais iki 9 val. Po pietų nuo 1—3.
Vakarais nuo 6 iki 9.
586 Broadway, So. Boston.

DID. LIET. KUN. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ADRESAI BOSTON, MASS.

PIRMININKAS — Vincas Zaleckas, 81 Mercer St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Antanas Pustelis, 146 Bowen St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Antanas Macejunas, 450 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — Juoz. Vinkevičius, 169 W. 6-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — Andrius Zaleckas, 307 E. 9-th St., So. Boston, Mass.
MARŠALKA — Aleksandra Jalmokas, 115 Granite St., So. Boston, Mass.

Dr. L. K. Keistučio dr-ja laiko mėnesinius susirinkimus kas pirmą nedėlioj kiekvieno mėnesio po No. 664 Washington St., Boston, Mass., 6-tą v. vakare. Ateidami drauge ir naujų narių su savim atsiveskite prie musų dr-jos prirašyti.

ŠV. ELŽBIETOS DRAUGIJOS HARTFORD, CONNECTICUT VALDYBOS ADRESAI.

Elžb. Mielnikienė, pirmininkė, 44 Cedar St., Hartford, Conn.
Labickienė, vice-pirmininkė, 90 Sheldon Street, Hartford, Conn.
Labickienė, Eždininkė, 44 Madison St., Hartford, Conn.
Barjona Karkauskaitė, fin. raštininkė, 16 Atlantic St., Hartford, Conn.
Pundzienė, prot. raštininkė, 19 Walcott St., Hartford, Conn.

Tos draugijos susirinkimai buna kas utrų nedėldienį kiekvieno mėnesio, Bažnytinėje salėje.

ŠV. KAZIMIERO B. K. DR-JOS SOUTH BOSTON, MASS. VALDYBOS ANTRAŠAI.

PIRMININKAS — Vl. Paulauskas, 314a 8-th St. Tel. So. B. 3335—M.
VICE-PIRM. — J. Jaruša, 440 E. 6-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — A. Janušonis, 1426 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — K. Kiškis, 428 E. 8-th St., So. Boston, Mass.
EŽDININKAS — L. Švagždis, 111 Bowen St., So. Boston, Mass.
GVARDARIS — P. Laučka, 393 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
DRAUGIJOS antrašas reikale — 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko 2-rą nedėldienį kiekvieno mėnesio 1-mą val. po pietų, parapijos svetainėj, 402 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

ŠV. JONO EV. BL. PASELPINĖS DRAUGYSTĖS VALDYBOS ADRESAI.

PIRMININKAS — J. L. Petrauskas, 252 Gold St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Kazys Ambrozas, 402 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Julius Savickas, 111 Bowen St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠTININKAS — J. Švagždys, 171 W. 6-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — A. Naudžiunas, 885 E. Broadway, S. Boston, Mass.
MARŠALKA — J. Zakis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2-rą val. po pietų šv. Petro parapijos salėj, 402 E. Seventh St., South Boston, Mass.